

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

Dinsdag

30-05-2017

Voormiddag

Mardi

30-05-2017

Matin

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti Socialiste
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld sp.a	Open Vlaamse Liberalen en Democraten socialistische partij anders
Ecolo-Groen cdH	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen centre démocrate Humaniste
VB	Vlaams Belang
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PTB-GO!	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture!
Vuye&Wouters	Vuye&Wouters
PP	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 54 0000/000	Parlementair stuk van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)
CRABV	Beknopt Verslag (witte kaft)	CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture blanche)
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (witte kaft)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (couverture blanche)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

<p>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</p> <p>Bestellingen :</p> <p>Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be</p>	<p>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</p> <p>Commandes :</p> <p>Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail : publications@lachambre.be</p>
--	--

INHOUD

SOMMAIRE

Samengevoegde vragen van	1	Questions jointes de	1
- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het puntensysteem voor de berekening van het pensioen" (nr. 17301)	1	- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "la pension à points" (n° 17301)	1
- mevrouw Véronique Caprasse aan de minister van Pensioenen over "het puntensysteem voor de berekening van het pensioen" (nr. 17583)	1	- Mme Véronique Caprasse au ministre des Pensions sur "la pension à points" (n° 17583)	1
- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het puntensysteem voor de berekening van het pensioen" (nr. 18306)	1	- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "la pension à points" (n° 18306)	1
- de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Pensioenen over "het puntensysteem voor de berekening van het pensioen" (nr. 18842) <i>Sprekers: Véronique Caprasse, Frédéric Daerden, Vincent Van Quickenborne, Daniel Bacquelaine</i> , minister van Pensioenen	1	- M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Pensions sur "la pension à points" (n° 18842) <i>Orateurs: Véronique Caprasse, Frédéric Daerden, Vincent Van Quickenborne, Daniel Bacquelaine</i> , ministre des Pensions	1
Vraag van de heer Georges Gilkinet aan de minister van Pensioenen over "de impact van de hervorming van de pensioenen van de statutaire personeelsleden van de lokale besturen op de gemeentefinanciën" (nr. 17372) <i>Sprekers: Georges Gilkinet, Daniel Bacquelaine</i> , minister van Pensioenen	6	Question de M. Georges Gilkinet au ministre des Pensions sur "l'impact de la réforme des pensions des agents statutaires des pouvoirs locaux sur les finances communales" (n° 17372) <i>Orateurs: Georges Gilkinet, Daniel Bacquelaine</i> , ministre des Pensions	6
Vraag van mevrouw Véronique Caprasse aan de minister van Pensioenen over "het pensioen van de contractuele personeelsleden en de invoering van een tweede pijler" (nr. 17582) <i>Sprekers: Véronique Caprasse, Daniel Bacquelaine</i> , minister van Pensioenen	8	Question de Mme Véronique Caprasse au ministre des Pensions sur "la pension des agents contractuels et la mise en place d'un deuxième pilier" (n° 17582) <i>Orateurs: Véronique Caprasse, Daniel Bacquelaine</i> , ministre des Pensions	8
Samengevoegde vragen van	9	Questions jointes de	9
- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "de toestand van het gesolidariseerd pensioenfondsvan de lokale overheden" (nr. 17729)	9	- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "la situation du fonds de pensions solidarisé des pouvoirs locaux" (n° 17729)	9
- de heer Stefaan Vercamer aan de minister van Pensioenen over "de financiering van de pensioenen van de personeelsleden van lokale besturen" (nr. 18525)	9	- M. Stefaan Vercamer au ministre des Pensions sur "le financement des pensions des membres du personnel des administrations locales" (n° 18525)	9
- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "de gevolgen van de liquiditeitsproblemen van het gesolidariseerd pensioenfondsvan de lokale overheden" (nr. 18833) <i>Sprekers: Frédéric Daerden, Stefaan Vercamer, Daniel Bacquelaine</i> , minister van Pensioenen	9	- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "les conséquences de la problématique de trésorerie du fonds de pensions solidarisé des pouvoirs locaux" (n° 18833) <i>Orateurs: Frédéric Daerden, Stefaan Vercamer, Daniel Bacquelaine</i> , ministre des Pensions	9

Vraag van mevrouw Véronique Caprasse aan de minister van Pensioenen over "de geplande hervorming van de pensioenberekening" (nr. 17775)	12	Question de Mme Véronique Caprasse au ministre des Pensions sur "le projet de réforme du calcul des pensions" (n° 17775)	12
<i>Sprekers:</i> Véronique Caprasse, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Véronique Caprasse, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Vraag van mevrouw Sonja Becq aan de minister van Pensioenen over "het ziektepensioen" (nr. 17941)	14	Question de Mme Sonja Becq au ministre des Pensions sur "la pension de maladie" (n° 17941)	14
<i>Sprekers:</i> Sonja Becq, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Sonja Becq, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Samengevoegde vragen van	15	Questions jointes de	15
- de heer Ahmed Laaouej aan de minister van Pensioenen over "de pensioenval" (nr. 18282)	15	- M. Ahmed Laaouej au ministre des Pensions sur "le piège à la pension" (n° 18282)	15
- de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Pensioenen over "de pensioenval" (nr. 18844)	15	- M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Pensions sur "le piège fiscal à la pension" (n° 18844)	15
<i>Sprekers:</i> Ahmed Laaouej, Vincent Van Quickenborne, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Ahmed Laaouej, Vincent Van Quickenborne, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Vraag van de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het vakbondsvoorstel betreffende de erkenning als zwaar beroep" (nr. 18302)	17	Question de M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "la proposition des représentants des travailleurs sur la pénibilité du travail" (n° 18302)	17
<i>Sprekers:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Samengevoegde vragen van	19	Questions jointes de	19
- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "de discriminatie tussen zelfstandigen en loontrekkenden inzake de opbouw van pensioenrechten" (nr. 18307)	19	- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "les discriminations entre indépendants et salariés en matière de constitution des droits de pensions" (n° 18307)	19
- de heer Jan Spooren aan de minister van Pensioenen over "de discriminatie met betrekking tot de opbouw van pensioenrechten" (nr. 18839)	19	- M. Jan Spooren au ministre des Pensions sur "la discrimination en matière de constitution des droits à la pension" (n° 18839)	19
<i>Sprekers:</i> Frédéric Daerden, Jan Spooren, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Frédéric Daerden, Jan Spooren, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Vraag van de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "werknemers die ondanks een lange loopbaan nog niet met pensioen kunnen gaan" (nr. 18308)	21	Question de M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "les travailleurs ayant une carrière longue mais ne pouvant pas accéder à la pension" (n° 18308)	21
<i>Sprekers:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Samengevoegde vragen van	21	Questions jointes de	21
- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "de impact van de hervormingen op het pensioen van het onderwijzend personeel" (nr. 18310)	21	- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "l'impact des réformes sur la pension des enseignants" (n° 18310)	21
- de heer Georges Gilkinet aan de minister van Pensioenen over "het door de COCOF ingeroepen belangenconflict betreffende het	21	- M. Georges Gilkinet au ministre des Pensions sur "le conflit d'intérêt déclenché par la COCOF concernant la réforme des pensions des	21

pensioen van het onderwijzend personeel" (nr. 18448)		enseignants" (n° 18448)	
<i>Sprekers:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Pensioenen over "het weddecomplement bij Defensie" (nr. 18314)	23	Question de M. Wouter De Vriendt au ministre des Pensions sur "le complément de salaire à la Défense" (n° 18314)	23
<i>Sprekers:</i> Wouter De Vriendt, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Wouter De Vriendt, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Samengevoegde vragen van	24	Questions jointes de	24
- de heer Jan Spooren aan de minister van Pensioenen over "de zware beroepen" (nr. 18467)	24	- M. Jan Spooren au ministre des Pensions sur "les métiers pénibles" (n° 18467)	24
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Pensioenen over "de pensioenregeling voor zware beroepen" (nr. 18510)	24	- M. Wouter De Vriendt au ministre des Pensions sur "les régimes de pension pour les métiers pénibles" (n° 18510)	24
<i>Sprekers:</i> Jan Spooren, Wouter De Vriendt, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Jan Spooren, Wouter De Vriendt, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Vraag van de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het akkoord van de sociale partners over de minimumpensioenen" (nr. 18836)	26	Question de M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "l'accord des partenaires sociaux sur la question des pensions minimums" (n° 18836)	26
<i>Sprekers:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Vraag van de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het pensioenbedrag na het optrekken van de minimumpensioenen" (nr. 18837)	28	Question de M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "le montant résultant de la revalorisation des pensions minimum" (n° 18837)	28
<i>Sprekers:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Frédéric Daerden, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Samengevoegde vragen van	28	Questions jointes de	28
- de heer Jan Spooren aan de minister van Pensioenen over "een informatiecampaagne rond de IGO" (nr. 18840)	28	- M. Jan Spooren au ministre des Pensions sur "une campagne d'information sur la GRAPA" (n° 18840)	28
- de heer Jan Spooren aan de minister van Pensioenen over "het automatisch onderzoek naar het recht op IGO voor ambtenaren" (nr. 18841)	28	- M. Jan Spooren au ministre des Pensions sur "l'examen automatique du droit à la GRAPA pour les fonctionnaires" (n° 18841)	28
<i>Sprekers:</i> Jan Spooren, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Jan Spooren, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Vraag van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Pensioenen over "de berekening van de solidariteitsbijdrage bij de opname van het aanvullend pensioen als kapitaal" (nr. 18843)	29	Question de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Pensions sur "le calcul de la cotisation de solidarité lors de la saisie de la pension complémentaire en capital" (n° 18843)	29
<i>Sprekers:</i> Vincent Van Quickenborne, Daniel Bacquelaine , minister van Pensioenen		<i>Orateurs:</i> Vincent Van Quickenborne, Daniel Bacquelaine , ministre des Pensions	
Vraag van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Pensioenen over "de pensioenopbouw bij zelfstandigen en bij werklozen" (nr. 18845)	30	Question de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Pensions sur "la constitution de la pension des travailleurs indépendants et des chômeurs" (n° 18845)	30
<i>Sprekers:</i> Vincent Van Quickenborne ,		<i>Orateurs:</i> Vincent Van Quickenborne, Daniel	

Daniel Bacqueline, minister van Pensioenen

Bacqueline, ministre des Pensions

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

van

DINSDAG 30 MEI 2017

Voormiddag

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

du

MARDI 30 MAI 2017

Matin

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.32 uur en voorgezeten door de heer Vincent Van Quickenborne.

01 Samengevoegde vragen van

- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het puntensysteem voor de berekening van het pensioen" (nr. 17301)
- mevrouw Véronique Caprasse aan de minister van Pensioenen over "het puntensysteem voor de berekening van het pensioen" (nr. 17583)
- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het puntensysteem voor de berekening van het pensioen" (nr. 18306)
- de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Pensioenen over "het puntensysteem voor de berekening van het pensioen" (nr. 18842)

01.01 **Véronique Caprasse** (DéFI): Vorig jaar bekritiseerden de Federale Pensioendienst en het RSVZ het door de Commissie Pensioenhervorming 2020-2040 uitgewerkte pensioen met punten.

Behelst het onlangs aan de sociale partners bezorgde document hetzelfde systeem? Zo niet, waarin verschilt het? Hebben de deskundigen een en ander gepreciseerd en vereenvoudigd om tegemoet te komen aan de punten van kritiek van de administratie? U wacht op het definitieve advies van het Nationaal Pensioencomité. Hoe staat het met de werkzaamheden van die instantie?

01.02 **Frédéric Daerden** (PS): De sociale partners die deel uitmaken van het Nationaal Pensioencomité (NPC), hebben een nota ontvangen over een toekomstig puntensysteem voor de pensioenen. Bepaalde leden hebben het in een artikel toegelicht. Met dat systeem vergaren werknemers punten die naar rata van het

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 32 par M. Vincent Van Quickenborne, président.

01 Questions jointes de

- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "la pension à points" (n° 17301)
- Mme Véronique Caprasse au ministre des Pensions sur "la pension à points" (n° 17583)
- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "la pension à points" (n° 18306)
- M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Pensions sur "la pension à points" (n° 18842)

01.01 **Véronique Caprasse** (DéFI): L'année passée, le SPF Pensions et l'INASTI critiquaient le système de pension à points conçu par la Commission de réforme des pensions 2020-2040.

Le document récemment transmis aux partenaires sociaux porte-t-il sur le même système? Sinon, en quoi est-il différent? Les experts ont-ils apporté des précisions et des simplifications pour répondre aux critiques de l'administration? Où en sont les travaux du Comité national des pensions, dont vous attendiez l'avis définitif?

01.02 **Frédéric Daerden** (PS): Les partenaires sociaux au Comité national pour les pensions (CNP) ont reçu une note sur un futur système de pension à points. Certains membres l'ont présenté dans une publication. Le travailleur y accumulerait des points calculés au *pro rata* du salaire brut par rapport au salaire brut moyen, comptabilisés au

ontvangen brutoloon in verhouding tot het gemiddelde brutoloon worden berekend. Bij de pensionering worden die punten bij elkaar geteld. Ze worden dan aan de hand van een coëfficiënt omgezet in een pensioenbedrag in euro.

Volgens u is dat puntensysteem niet van wezenlijk belang voor uw hervormingen, maar het is wel opgenomen in het regeerakkoord en het lijkt dat er in het NPC in dat dossier vooruitgang wordt geboekt. De werknemersvertegenwoordigers vrezen dat de gepensioneerden als een budgettaire sluitpost worden gebruikt, aangezien de waarde van een punt door de regering kan worden vastgesteld.

Is het pensioenstelsel dat de vier leden van het NPC hebben voorgesteld in het tijdschrift *Regards économiques* identiek aan het stelsel dat aan het NPC werd voorgesteld? Werd er rekening gehouden met de forse kritiek van de administratie? Hoe bepaalt de regering de waarde van het punt? Kan u de 'intergenerationele verdeelregels' definiëren? Hoe worden de gelijkgeschakelde periodes gevaloriseerd? Niet iedereen heeft de kans om een volledige loopbaan te werken. Welke elementen zullen er worden ingebouwd om deze ongelijkheden uit te vlakken? Welke loopbaanduur werd als referentie vastgelegd door het comité?

Welke loopbaanduur heeft het comité vooropgesteld als referentie voor het puntenstelsel? Zal een en ander evolueren in functie van de levensduur? Op welke manier wordt er in dat stelsel rekening gehouden met de zwaarte van het werk?

01.03 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): De pensioenhervorming staat in de steigers. Een van de belangrijke maatregelen is een fundamentele hervorming van de pensioenberekening. Veel burgers ergeren zich aan het gegeven dat de pensioenen zo verschillen naargelang van het stelsel waarin men heeft gewerkt.

Deze zittingsperiode is halverwege en het wordt dringend tijd om het debat te starten. Het lijkt me aangewezen om het Parlement daarbij te betrekken zodat het hervormde systeem een breed draagvlak bij de bevolking zal hebben.

Het puntensysteem geeft ons de mogelijkheid om van nul te beginnen. Het principe moet zijn dat werken altijd meer oplevert dan niet werken.

Hoever staat de voorbereiding van het nieuwe puntensysteem?

Zal het Parlement betrokken worden bij de

départ à la pension. Ces points sont convertis en montant de pension en euros et un coefficient leur est appliqué.

Selon vous, ce système à point n'est pas essentiel pour vos réformes mais est prévu dans l'accord de gouvernement et le dossier semble avancer au CNP. Les représentants des travailleurs craignent que les pensionnés soient une variable d'ajustement budgétaire car la valeur du point pourra être fixée par le gouvernement.

Le système présenté dans *Regards économiques* par les quatre membres du CNP est-il identique à celui présenté au CNP? Les critiques fortes émises par l'administration ont-elles été prises en compte? Comment le gouvernement détermine-t-il la valeur du point? Qu'entend-on par "règles de partage intergénérationnel"? Quelle sera la valorisation des périodes assimilées? Tout le monde n'ayant pas l'occasion d'avoir une carrière complète, quels sont les éléments "lisseurs" prévus? Quelle a été la durée de carrière de référence évoquée au sein du comité?

Quelle durée de carrière de référence le comité a-t-il envisagé pour le système à points? Évoluera-t-elle en fonction de la longévité? Comment la pénibilité est-elle intégrée dans ce système?

01.03 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): La réforme du régime des pensions est en chantier. Une refonte fondamentale du calcul des pensions en constitue l'une des mesures phare. De nombreux citoyens s'agacent de constater que les pensions varient sensiblement selon le régime dans lequel ils ont travaillé.

La législature est à mi-parcours et il devient urgent d'ouvrir le débat. Il me paraît judicieux d'y associer le Parlement, de sorte à ce que le nouveau régime recueille une large adhésion auprès de la population.

Le système de pension à points offre la possibilité de partir d'une ardoise vierge. Le principe essentiel est que le travail doit toujours être plus rémunérateur que l'inactivité.

Quel est l'état d'avancement de la préparation du nouveau système à points?

Le Parlement sera-t-il associé aux préparatifs? Le

voorbereiding? Bevestigt de minister dat door het puntensysteem de pensioenen van ambtenaren, werknemers en zelfstandigen op termijn volledig gelijk zullen zijn?

01.04 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Het puntensysteem voor de berekening van het pensioen zoals het in *Regards économiques* uiteengezet wordt, stemt overeen met het project dat aan het NPC werd voorgelegd.

(*Nederlands*) Nadat de verschillende pensioenadministraties kritiek hadden geuit op de invoering van het pensioen met punten, vonden werkvergaderingen plaats tussen de administratie en de academische raad. Er zal een gemeenschappelijke nota worden opgesteld, die binnenkort wordt voorgesteld aan het Nationaal Pensioencomité, met een oriëntatienota over het pensioen met punten en het deeltijds pensioen.

(*Frans*) We zullen tegelijk werk maken van het pensioen met punten en het deeltijdse pensioen, dat op een puntensysteem moet worden gestoeld.

De waarde van een punt komt overeen met de verhouding tussen het referteloan (gemiddelde beroepsinkomen in het desbetreffende stelsel) en de referteperiode (aantal jaren voor een volledig pensioen) vermenigvuldigd met de vervangingsratio.

De academische raad roept het beginsel van de intergenerationele solidariteit in, want de punten worden in euro omgezet in functie van het gemiddelde maandelijkse brutoloon op het moment waarop het pensioen wordt opgenomen: de vervangingsratio voor het pensioen is dus gelinkt aan het loon van de werkende bevolking. De wet zal de formules om de waarde van een punt te berekenen nader bepalen.

Het principe is dat er rekening wordt gehouden met de economische situatie: als de lonen fors stijgen, zal het pensioen ook stijgen.

De Commissie Pensioenhervorming bepaalt dat er in het kader van haar puntensysteem rekening wordt gehouden met bepaalde periodes van inactiviteit, maar spreekt zich niet duidelijk uit over de gelijkgestelde periodes waarmee er rekening dient te worden gehouden afgezien van de periodes van onvrijwillige werkloosheid, invaliditeit of arbeidsongeschiktheid. Voor de waarde van het punt voor de gelijkgestelde periodes worden er in het rapport twee mogelijkheden voorgesteld: de gelijkstelling op grond van het laatst verdiende loon

ministre confirme-t-il que le système à points assurera à terme l'harmonisation totale des pensions des fonctionnaires, des travailleurs salariés et des indépendants?

01.04 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): Le système de pension à points présenté dans *Regards économiques* correspond au projet présenté au CNP.

(*En néerlandais*) Plusieurs réunions de travail entre l'administration et le conseil académique se sont tenues après les critiques formulées par les différentes administrations en charge des pensions à propos de l'instauration d'un système de pension à points. Une note commune sera rédigée et prochainement présentée au Comité national des pensions et elle sera complétée par une note d'orientation ayant trait au système de pension à points et au régime de la pension à temps partiel.

(*En français*) Nous travaillerons simultanément sur la pension à points et sur la pension partielle, qui doit être mise en route selon un système à points.

La valeur du point est égale au ratio entre le salaire de référence (revenu professionnel moyen dans le régime considéré) et la durée de référence (nombre d'années pour une pension à taux plein) multiplié par le taux de remplacement ciblé.

Le conseil académique invoque le principe de solidarité intergénérationnelle car les points sont convertis en euros en fonction du salaire mensuel brut moyen au moment où la pension prend cours: le taux de remplacement de la pension se réfère donc au salaire des actifs. La loi définira les formules permettant de calculer la valeur du point.

Le principe, c'est de tenir compte du contexte économique: si les salaires augmentent fortement, la pension augmentera également.

La commission prévoit dans son système de pension à points de prendre en compte certaines périodes d'inactivité, sans se prononcer clairement sur les périodes assimilées à retenir en dehors des périodes de chômage involontaire et d'invalidité ou d'incapacité de travail. Pour la valeur du point pour les périodes assimilées, le rapport propose deux possibilités: l'assimilation sur la base du dernier salaire perçu avant la période d'inactivité ou sur la base d'un salaire forfaitaire comme le droit minimum réel.

vóór de periode van inactiviteit of op grond van een forfaitair loon, zoals het werkelijke minimumrecht.

Dankzij het feit dat de gelijkgestelde periodes in aanmerking worden genomen en er een minimale sociale bescherming geboden wordt, zoals het huidige gewaarborgde minimumpensioen, zal er een degelijk pensioenniveau kunnen worden gegarandeerd voor zowel vrouwen als mannen in het kader van het puntensysteem. Ik heb het NPC en het expertisecentrum gevraagd om de gezinsdimensie en de afgeleide rechten te analyseren om ze aan te passen aan de maatschappelijke evoluties.

Mijnheer Daerden, ik heb gezegd dat het puntensysteem voor de berekening van het pensioen niet onontbeerlijk is om de goedgekeurde hervormingen door te voeren, ik heb niet gezegd dat het niet essentieel is. In het systeem zullen er twee principes worden verankerd: het feit dat er langer gewerkt zal moeten worden om meer punten te vergaren en de harmonisatie van de drie pensioenstelsels.

Op termijn zal het puntensysteem voor de berekening van het pensioen het Europese pensioensysteem worden. Het zal grensoverschrijdende loopbanen vergemakkelijken.

Het puntenstelsel is gebaseerd op een referentieloopbaan die evolueert in functie van de demografische context en veranderingen in de structurele economische context. De referentieloopbaan kan dus automatisch evolueren in functie van de levensverwachting. De duur ervan werd nog niet vastgelegd. Die kwestie zal in het NPC besproken worden.

In het puntenstelsel zal er rekening gehouden worden met de zwaarte van het beroep. Er zouden extra punten toegekend worden boven op die van de klassieke loopbaan die het mogelijk zouden maken vroeger met pensioen te gaan of een hoger pensioen te genieten.

(Nederlands) Ik zal de commissieleden inlichten over de evolutie van het dossier.

(Frans) De beleidsnota zou eind juni aan het NPC worden gepresenteerd. Dan kan onze commissie een sessie organiseren om de evolutie van het stelsel te bespreken. Misschien kan dat trouwens ook samen met de academische raad gebeuren.

01.05 Véronique Caprasse (DéFI): Ik heb dat puntensysteem altijd gesteund, maar om de werknemers niet te ontmoedigen moet er klaarheid

La prise en compte des périodes assimilées et un système de protection minimale comme la pension minimum garantie actuelle permettront de garantir un niveau de pension correct aux femmes comme aux hommes dans le système à points. J'ai demandé au CNP et au centre d'expertise d'analyser la dimension familiale et les droits dérivés pour les adapter aux évolutions de la société.

Monsieur Daerden, j'ai dit que le système de la pension à points n'est pas indispensable pour envisager les réformes que nous avons votées, je n'ai pas dit qu'il n'est pas essentiel. Il va intégrer deux principes: le fait qu'il faudra travailler plus longtemps pour accumuler plus de points et l'harmonisation des trois régimes de pension.

À terme, la pension à points va devenir le système européen. Cela facilitera les carrières transfrontalières.

Le système à points est basé sur une carrière de référence qui évolue en fonction du contexte démographique et des changements intervenus dans le contexte économique structurel. La carrière de référence peut ainsi évoluer automatiquement en fonction de l'espérance de vie. Sa durée n'a pas encore été arrêtée. Elle fera l'objet d'une discussion au sein du CNP.

La pénibilité devra être intégrée dans le système à points. Des points viendraient s'ajouter à ceux de la carrière classique et permettraient de partir plus tôt ou avec une pension plus élevée.

(En néerlandais) J'informerai les membres de la commission de l'évolution du dossier.

(En français) La note d'orientation devrait être présentée au CNP fin juin. On pourra alors organiser une session de notre commission pour discuter de l'évolution du système – et pourquoi pas avec le conseil académique, d'ailleurs.

01.05 Véronique Caprasse (DéFI): J'ai toujours soutenu ce système à points mais, pour ne pas décourager les travailleurs, il faut démystifier cette

worden geschapen in die complexe materie en moet ze inzichtelijk worden gemaakt.

01.06 Frédéric Daerden (PS): Ik onderschrijf uw voorstel om hier over de richtnota van gedachten te wisselen. Die hervorming mag dan niet onontbeerlijk zijn, ze kan van fundamenteel belang blijken. De manier waarop de parameters van dit model worden vastgesteld, verontrust me. Het kan een veelzijdig model zijn, omdat alle dimensies erin kunnen worden geïntegreerd, maar het moet transparant en duidelijk zijn voor de gepensioneerden. Daarbij mag er niet aan de logica achter de pensioenberekening worden getornd. Er zullen dus politieke keuzes moeten worden gemaakt om een fatsoenlijk bedrag te behouden.

Ik vrees ten stelligste dat het punt zal variëren tijdens het pensioen, wat voor grote onzekerheid voor de gepensioneerden zal zorgen.

01.07 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Ik stel voor dat de commissie begin juli op basis van de nota een gedachtewisseling organiseert met de minister en eventueel leden van de academische raad. We kunnen dan een aantal modaliteiten bespreken, zoals de waarde van een punt en hoe dat evolueert.

In het regeerakkoord staat dat het puntensysteem in werking treedt vanaf 2030. De minister heeft de ambitie om op lange termijn de pensioenen te harmoniseren. Dit betekent dat de toekomstige pensioenen voor de werknemers en zelfstandigen zullen verhogen en deze voor de ambtenaren en politici zullen verlagen. Iedereen een ambtenarenpensioen beloven is onbetaalbaar. Harmonisering betekent dat er een gelijke behandeling komt voor wettelijke én aanvullende pensioenen.

Ambieert de minister dat het in het najaar 2017 of ten laatste in het voorjaar 2018 tot een ontwerp en uiteindelijk tot een parlementaire goedkeuring komt?

01.08 Minister Daniel Bacquelaine (Frans): Ik wil zelfs vooruitlopen op 2030, omdat er een systeem denkbaar is waarin de huidige rechten worden omgezet in het puntensysteem. We zullen natuurlijk moeten bekijken of dat een haalbare kaart is.

De visie van de administratie is sinds de publicatie van het initiële rapport geëvolueerd en ze is er inmiddels van overtuigd dat de hervorming noodzakelijk is. Het sociale overleg vergt tijd, want het NPC is een log administratief apparaat. Eind

matière complexe et la rendre transparente.

01.06 Frédéric Daerden (PS): J'adhère à votre proposition d'échanger ici sur la note d'orientation. Cette réforme, même si elle n'est pas indispensable, peut s'avérer fondamentale. La définition des paramètres de ce modèle de calcul m'inquiète. Il peut être riche en intégrant toutes les dimensions mais il doit être transparent et clair pour les pensionnés et surtout ne pas modifier la logique du calcul des pensions. Il s'agira donc de choix politiques pour maintenir des montants décents.

Je crains fortement que le point varie au cours de la pension, engendrant une grande insécurité pour les pensionnés.

01.07 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Je suggère que début juillet, sur la base de la note, la commission organise un échange de vues avec le ministre et éventuellement des membres du conseil académique. Nous pourrions alors aborder diverses modalités, telles que la valeur d'un point et son évolution.

L'accord de gouvernement annonce l'entrée en vigueur du système de pension à points à partir de 2030. À long terme, le ministre ambitionne d'harmoniser les pensions. Cela signifie que les futures pensions des travailleurs salariés et des indépendants augmenteront et que celles des fonctionnaires et des responsables politiques diminueront. Promettre à tous une pension de fonctionnaire est une mesure impossible à financer. L'harmonisation des régimes de pension signifie l'instauration d'une égalité de traitement entre les pensions légale et complémentaire.

Le ministre ambitionne-t-il d'élaborer et *in fine* de faire adopter par le Parlement un projet de loi à l'automne 2017 ou au printemps 2018 au plus tard?

01.08 Daniel Bacquelaine, ministre (en français): Je souhaite même anticiper 2030 parce qu'on peut imaginer un système transférant les droits actuels en système de points. Il faut évidemment discuter de sa faisabilité.

Depuis son rapport initial, l'administration a évolué et est convaincue de la nécessité de la réforme. La concertation sociale a besoin de temps sachant que le CNP a ses lourdeurs. Fin juin, il est prévu qu'il se réunisse sur le sujet. En juillet, on aura une note

juni zal het NPC over die kwestie vergaderen. In juli zullen we over een oriëntatienota beschikken en tegen het einde van de zomer zal er een begin worden gemaakt met het opstellen van de teksten, waarna ze waarschijnlijk tegen het einde van het jaar zullen worden ingediend bij het Parlement.

Ik zou hierin ook het deeltijdse pensioen willen meenemen, ten behoeve van de coherentie.

Het incident is gesloten.

02 **Vraag van de heer Georges Gilkinet aan de minister van Pensioenen over "de impact van de hervorming van de pensioenen van de statutaire personeelsleden van de lokale besturen op de gemeentefinanciën" (nr. 17372)**

02.01 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen): Toen we in 2011 de hervorming van de pensioenen van de statutaire ambtenaren van de lokale besturen goedgekeurd hebben, werden de gecumuleerde meerkosten op 2,253 miljard euro geraamd. Sommige gemeenten die aan een beheersplan onderworpen waren werden ertoe gedwongen het aantal vaste ambtenaren te beperken en meer contractuelen in dienst te nemen. Ze moeten thans een responsabiliseringsbijdrage betalen.

Wat heeft die verplichting aan de ontvangtzijde opgeleverd? Hoe is het aantal vastbenoemde gemeenteambtenaren sinds de goedkeuring van de wet geëvolueerd? Kon het financieel evenwicht van het stelsel dankzij die maatregel hersteld worden? Heeft de responsabiliseringsbijdrage de gemeenten in financiële moeilijkheden gestort? Zal de federale overheid de wet aanpassen om de gemeenten te helpen de financiële last van de pensioenen te dragen?

02.02 **Minister Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Ik zal u een overzicht bezorgen van de evolutie van de ontvangsten uit de responsabiliseringsbijdrage. De bijdragen voor een bepaald jaar worden op het einde van het daaropvolgende jaar geïnd. In 2012 liepen de bijdragen op tot 153 miljoen en de simulatie voor 2016 geeft 335 miljoen als resultaat.

De tweede tabel schetst de evolutie van het aantal vastbenoemde ambtenaren: in de administraties die op 1 januari 2012 waren aangesloten werkten er in 2012 110.194 vastbenoemde vte's, vandaag zijn er dat 106.271, d.i. 2% minder.

We laten de gemeenten de keuze: ofwel benoemen ze nog ambtenaren en betalen ze beduidend hogere bijdragen dan voor contractuele personeelsleden, ofwel doen ze dat niet. Geleidelijk

d'orientation et on rédigerà les textes à la fin de l'été pour les déposer au Parlement probablement en fin d'année.

Je voudrais y intégrer aussi la pension partielle par souci de cohérence.

L'incident est clos.

02 **Question de M. Georges Gilkinet au ministre des Pensions sur "l'impact de la réforme des pensions des agents statutaires des pouvoirs locaux sur les finances communales" (n° 17372)**

02.01 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen): En 2011, lorsqu'on a voté la réforme des pensions des agents statutaires locaux, le surcoût cumulé était estimé à 2,253 milliards d'euros. Certaines communes, sous plan de gestion, étaient poussées à limiter le nombre d'agents statutaires au profit de contractuels: elles doivent à présent payer une cotisation de responsabilisation.

Quelles recettes ont-elles été perçues à la suite de cette obligation? Comment le nombre de fonctionnaires nommés par les communes a-t-il évolué après l'adoption de la loi? Ce dispositif a-t-il permis de rétablir l'équilibre financier du système? La cotisation de responsabilisation a-t-elle plongé des communes dans des difficultés financières? Le fédéral envisage-t-il d'adapter la loi pour aider les communes à assumer la charge financière des pensions?

02.02 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): En effet, je vous remettrai un tableau qui vous donnera un aperçu de l'évolution des recettes de la cotisation de responsabilisation. Les cotisations pour une année sont perçues à la fin de l'année suivante. En 2012, on était à 153 millions d'euros et la simulation pour 2016 donne 335 millions.

Le deuxième tableau reprend l'évolution du nombre d'agents nommés dans les administrations affiliées au 1er janvier 2012: en équivalents-temps plein, il y avait 110 194 agents nommés. Aujourd'hui, on en est à 106 271, soit 2 % de moins.

On laisse aux communes le choix de nommer et de ne payer des cotisations plus élevées que pour des contractuels ou de ne pas le faire et de payer progressivement une cotisation de

aan zal de verhouding tussen de vastbenoemde ambtenaren en de gepensioneerden wijzigen en zullen de gemeenten een hogere responsabiliseringsbijdrage betalen.

Dat is een politieke keuze van de lokale besturen.

Naast de basispensioenbijdragen en de responsabiliseringsbijdragen beschikt het gesolidariseerde pensioenfonds nog over reserves van het reservefonds van de vroegere pool 1 en van het amortisatiefonds, die voor het financiële evenwicht zorgen.

De Administratie der pensioenen is niet verantwoordelijk voor eventuele financiële moeilijkheden van de gemeenten: de Gewesten oefenen het toezicht uit op de gemeenten.

We hebben structurele maatregelen genomen om de pensioenlast van de lokale overheden te verlichten, zoals de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd en de verstrenging van de voorwaarden inzake leeftijd en loopbaan. Ook de geleidelijke afschaffing van de diplomabonificatie zal positieve gevolgen hebben voor de pensioenuitgaven van het gesolidariseerde pensioenfonds. De invoering van het gemengde pensioenstelsel zal het voortbestaan van dit fonds mee helpen verzekeren. Vanaf 1 januari 2017 moest bovendien niet enkel de responsabiliseringsbijdrage worden toegepast, maar ook de regularisatiebijdrage, die voorziet in de inning van de achterstallige sociale bijdragen van meerdere jaren bij de benoeming van een ambtenaar na een loopbaan als contractuele werknemer. Ik heb de administratie gevraagd om het rustig aan te doen op dit stuk in afwachting van de goedkeuring van de wet houdende het gemengde pensioen die voorziet in de schrapping van die bijdrage.

02.03 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): We zijn het oneens over de methode om een financieel evenwicht te bereiken.

De maatregel heeft de daling van het aantal benoemde lokale ambtenaren niet tegengehouden, maar afgeremd. De begroting is dan wel in evenwicht, maar veeleer door het feit dat de historische reserves werden aangesproken dan door de responsabiliseringsbijdrage. In uw nieuwe ontwerp tekst schrapt u het voordeel van het volledige pensioen van een benoemde ambtenaar voor personeelsleden die slechts gedurende een deel van hun loopbaan vastbenoemd waren. We zullen daar nog op terugkomen.

responsabilisation plus élevée.

C'est un choix politique des administrations locales.

Outre les cotisations de pension de base et les cotisations de responsabilisation, le fonds solidarisé dispose encore des réserves du fonds de réserve de l'ex-pool 1 et du fonds d'amortissement, ce qui permet d'atteindre l'équilibre financier.

L'Administration des pensions n'est pas comptable des éventuelles difficultés financières des communes: leur tutelle appartient aux Régions.

Afin d'alléger la charge des pensions des pouvoirs locaux, nous avons pris des mesures structurelles en relevant l'âge légal de la pension et en durcissant les conditions d'âge et de carrière. La suppression progressive de la bonification pour diplôme aura aussi des effets positifs sur les dépenses de pension du fonds solidarisé. L'introduction du régime de pension mixte soutiendra la pérennité de ce fonds. En outre, à partir du 1er janvier 2017, on devait appliquer non plus seulement la cotisation de responsabilisation mais la cotisation de régularisation, qui consiste à percevoir l'arriéré des cotisations sociales sur plusieurs années lors de la nomination d'un agent après une carrière de contractuel. J'ai demandé à l'administration de temporiser en la matière, en attendant le vote de la loi sur la pension mixte qui prévoit la suppression de cette cotisation.

02.03 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Nous divergeons sur la méthode pour parvenir à l'équilibre.

La mesure n'a pas empêché la baisse du nombre d'agents locaux nommés mais l'a freinée. L'équilibre budgétaire est atteint mais davantage par la mobilisation des réserves historiques que par la cotisation de responsabilisation. Nous reviendrons sur la suppression, dans votre nouveau projet, de la pension complète d'agent nommé pour ceux qui n'ont fait qu'une partie de leur carrière en tant que tel.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 17487 van mevrouw Temmerman wordt uitgesteld.

Le **président**: La question n° 17487 de Mme Temmerman est reportée.

03 Vraag van mevrouw **Véronique Caprasse** aan de minister van Pensioenen over "het pensioen van de contractuele personeelsleden en de invoering van een tweede pijler" (nr. 17582)

03 Question de Mme **Véronique Caprasse** au ministre des Pensions sur "la pension des agents contractuels et la mise en place d'un deuxième pilier" (n° 17582)

03.01 **Véronique Caprasse** (DéFI): De drie verenigingen van steden en gemeenten staan achter het project voor het gemengde pensioen voor de contractuele personeelsleden, maar hebben bedenkingen bij de incentive om ervoor te zorgen dat de lokale overheden een tweede pijler invoeren, namelijk de vermindering van de responsabiliseringsbijdrage. Die bijdrage is echter enkel verschuldigd door de lokale besturen met een gering aantal statutaire personeelsleden ten opzichte van de pensioenlast van de gepensioneerde statutaire personeelsleden.

03.01 **Véronique Caprasse** (DéFI): Les trois associations de l'Union des Villes et des communes soutiennent le projet de pension mixte pour les agents contractuels mais sont réservées sur l'incitant prévu pour que les pouvoirs locaux créent un second pilier, à savoir, diminuer la cotisation de responsabilisation. Or celle-ci n'est due que par les administrations qui occupent un nombre réduit de membres nommés par rapport à la charge de pension des anciens membres nommés.

De representatieve organisaties van de lokale overheden zijn niet alleen van oordeel dat het onlogisch is om twee afzonderlijke pensioenstelsels – voor niet-statutaire personeelsleden en voor statutaire personeelsleden – aan elkaar te koppelen, maar ook dat dat systeem tot gevolg heeft dat er een bonus wordt toegekend aan de gemeenten die het minst bijdragen en dat twee derde van de lokale overheden uitgesloten worden van het voordeel van de incentive, terwijl zij wel aan de solidariteit bijdragen. De drie verenigingen van steden en gemeenten vragen dan ook dat er bijkomende middelen zouden worden uitgetrokken.

Outre l'incongruité de lier deux régimes de pension distincts – agents non nommés et agents nommés –, les associations représentatives des pouvoirs locaux estiment que ce système conduit à attribuer un bonus aux communes qui contribuent moins et à exclure du bénéfice de l'incitant deux tiers des pouvoirs locaux, qui contribuent à la solidarité. Elles demandent plutôt des moyens supplémentaires.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het overleg met de vertegenwoordigers van de lokale overheden?

Où en est la concertation avec les représentants des pouvoirs locaux?

03.02 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Ik heb de vertegenwoordigers van de lokale besturen ontmoet. Het voorontwerp van wet werd aan het beheerscomité van de Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS) voorgelegd en zal worden aangepast om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Verenigingen van Steden en Gemeenten.

03.02 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): J'ai rencontré les représentants des pouvoirs locaux. L'avant-projet de loi a été soumis au comité de gestion de l'Office des régimes particuliers de sécurité sociale (ORPSS) et sera adapté pour tenir compte des remarques émises par les Unions des Villes et communes.

De responsabiliseringsbijdrage en de tweede pijler voor de contractuele personeelsleden zijn aan elkaar gelinkt. Als er weinig vastbenoemde ambtenaren zijn zijn beide bedragen hoog. Als er veel vastbenoemde ambtenaren zijn zijn de bijdrage en de premies laag. De discussie gaat over het deel van de premies van de tweede pijler die kunnen worden afgetrokken van de incentive van de

La cotisation de responsabilisation et le deuxième pilier pour contractuels sont liés: s'il y a peu d'agents nommés, les deux montants sont élevés; s'il y a beaucoup de statutaires, la cotisation et les primes représenteront un faible montant. Ce qui est sujet à discussion, c'est la part des primes du second pilier qui peuvent être déduites de l'incitant de la cotisation de responsabilisation. Ce

responsabiliseringsbijdrage. Dat percentage zal in functie van het financieel evenwicht van DIBISS bij koninklijk besluit herzien kunnen worden.

Zonder incentive zal er geen tweede pijler voor de contractuelen komen! De gemeenten zullen die niet kunnen financieren. In tegenstelling tot wat er gezegd wordt is dat gemengde pensioenstelsel dus goed voor de vaste benoemingen.

Wie vastbenoemd wordt, zal natuurlijk geen recht hebben op een ambtenarenpensioen voor zijn hele loopbaan. Het zal dan ook gemakkelijker zijn om personen te benoemen. Als de bij de wet vastgelegde regulariseringsbijdrage zou worden toegepast, zouden er helemaal geen benoemingen meer zijn.

03.03 Véronique Caprassé (DéFI): Ik zal uw antwoord grondig analyseren. Ik hoop dat de besprekingen met de lokale overheden worden voortgezet.

Het incident is gesloten.

04 Samengevoegde vragen van

- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "de toestand van het gesolidariseerd pensioenfonds van de lokale overheden" (nr. 17729)
- de heer Stefaan Vercamer aan de minister van Pensioenen over "de financiering van de pensioenen van de personeelsleden van lokale besturen" (nr. 18525)
- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "de gevolgen van de liquiditeitsproblemen van het gesolidariseerd pensioenfonds van de lokale overheden" (nr. 18833)

04.01 Frédéric Daerden (PS): Ik zal beide vragen, die ik op twee verschillende tijdstippen heb opgesteld, samenvoegen.

De huidige financiering van het gesolidariseerde pensioenfonds van de lokale overheden zou niet langer houdbaar zijn. U antwoordde enige tijd geleden dat de reserves voor het amortisatiefonds ademuimte boden. Naar verluidt is er sinds 2017 echter een thesaurieprobleem en zal er vanaf 2018 een structureel financieringsprobleem ontstaan als gevolg van het teruglopende aantal benoemingen bij de lokale overheden en de personeelsinkrimping bij de provinciale en lokale overheden.

Bevestigt u dat? Hoe staat de situatie er feitelijk voor, is ze desastreuus? Welke gevolgen zou ze hebben voor het fonds en de lokale overheden?

pourcentage restera soumis à révision par arrêté royal en fonction de l'équilibre financier de l'ORPSS.

Sans incitant, il n'y aura pas de deuxième pilier pour les contractuels! Les communes ne pourront pas le financer. Contrairement à ce qu'on entend, ce système de pension mixte favorise donc les nominations.

Bien sûr, une nomination ne donnera pas le droit à une pension de secteur public pour toute la carrière. Il sera donc plus facile de nommer. Rappelons que si on appliquait la cotisation de régularisation prévue par la loi, il n'y aurait plus du tout de nominations.

03.03 Véronique Caprassé (DéFI): J'analyserai votre réponse en détail. J'espère que les discussions avec les pouvoirs locaux se poursuivront.

L'incident est clos.

04 Questions jointes de

- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "la situation du fonds de pensions solidarisé des pouvoirs locaux" (n° 17729)
- M. Stefaan Vercamer au ministre des Pensions sur "le financement des pensions des membres du personnel des administrations locales" (n° 18525)
- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "les conséquences de la problématique de trésorerie du fonds de pensions solidarisé des pouvoirs locaux" (n° 18833)

04.01 Frédéric Daerden (PS): Je vais mixer les deux questions venues à deux moments différents.

Le financement actuel du fonds de pension solidarisé des pouvoirs locaux ne serait plus tenable. Vous évoquiez que les réserves pour le fonds d'amortissement permettaient de temporiser. Mais, dès 2017, il y aurait un problème de trésorerie et dès 2018 apparaîtrait un problème structurel de financement lié à la réduction des nominations au sein des pouvoirs locaux et à la diminution du personnel dans la fonction publique provinciale et locale.

Confirmez-vous cela? Quelle est la situation réelle, est-elle catastrophique? Quelle en serait la conséquence sur le fonds et les pouvoirs locaux?

Ik kom nu op het gemengde pensioen en de tweede pijler. Welke impact zou die situatie op korte termijn hebben op het financiële evenwicht van het fonds? U bevestigt dat er een incentive in de vorm van een vermindering van de responsabiliseringsbijdrage zal worden ingevoerd; er zou dus minder geld in het fonds gestort worden. Zullen de moeilijkheden en het tekort daardoor niet groter worden? U zegt niet hoeveel procent de vermindering zal bedragen. Zal het percentage zo fors verlaagd worden dat er geen stimulans meer van uitgaat?

Zal er niet in alternatieve incentives worden voorzien voor de gemeenten die geen responsabiliseringsbijdrage betalen?

04.02 Stefaan Vercamer (CD&V): Volgens de wet van 2011 met betrekking tot de financiering van de lokale ambtenarenpensioenen moeten de gemeenten de responsabiliseringsbijdrage pas twee jaar na datum betalen. Dat zorgt echter voor problemen in het thesauriebeheer van het gesolidariseerd pensioenfonds. In september zou het tekort al 100 miljoen euro bedragen waardoor 50.000 ambtenaren hun pensioen niet meer zouden ontvangen.

Hoe zal de minister dit oplossen en wat zullen de gevolgen zijn voor de gemeenten? Wat is dus de evolutie van de pensioenfacturen voor de periode 2017-2025 en hoeveel zullen de responsabiliseringsbijdragen in die periode bedragen?

04.03 Minister Daniel Bacquelaine (Frans): Het gesolidariseerde pensioenfonds heeft thesaurieproblemen ten gevolge van het tijdsverloop tussen de inning van de responsabiliseringsbijdrage en de financiering van de pensioenlasten.

Het financiële evenwicht van het fonds loopt geen gevaar dankzij het selfsupportingsysteem waarin de wet van 24 oktober 2011 voorziet.

(Nederlands) Om de thesaurieproblemen voor de geresponsabiliseerde gemeenten op te lossen, heeft het Beheerscomité voor de lokale pensioenen de voorstellen van de administratie goedgekeurd om de responsabiliseringsbijdragen maandelijks en versneld te innen, zodat de uitgaven en inkomsten van hetzelfde jaar overeenstemmen.

(Frans) Die regularisering zal zeer progressief verlopen. Maar we kunnen niet anders! Het systeem

À propos de la pension mixte et du 2e pilier, quel sera l'effet à court terme sur l'équilibre du fonds? Vous confirmez un incitant de déductibilité sur la cotisation de responsabilisation; le fonds aura donc moins de ressources. Ceci n'accroîtra-t-il pas ses difficultés et son déficit? Vous ne vous avancez pas sur le pourcentage déductible. Sa révision à la baisse serait-elle telle qu'il ne sera plus un incitant?

Pour les communes n'ayant pas de cotisation de responsabilisation, n'y aura-t-il pas d'incitants alternatifs?

04.02 Stefaan Vercamer (CD&V): Selon la loi de 2011 relative au financement des pensions des fonctionnaires des administrations locales, les communes ne doivent payer la contribution de responsabilisation que deux ans après la date. Ce procédé pose cependant problème sur le plan de la gestion de trésorerie du fonds de pension solidarisé. Au mois de septembre, le déficit s'élèverait déjà à 100 millions d'euros, entraînant le non-paiement des pensions de 50 000 fonctionnaires.

Comment le ministre va-t-il résoudre ce problème et quelles seront les conséquences pour les communes? Quelle sera dès lors l'évolution des factures de pension pour la période 2017-2025 et quels seront les montants des contributions de responsabilisation durant cette période?

04.03 Daniel Bacquelaine, ministre (en français): Le fonds de pension solidarisé a des problèmes de trésorerie dus au décalage entre la perception de la cotisation de responsabilisation et la couverture des charges de pension.

Son équilibre financier n'est pas remis en cause vu le régime de *self supporting* organisé par la loi du 24 octobre 2011.

(En néerlandais) Pour résoudre le problème de trésorerie des communes responsabilisées, le Comité de gestion des pensions des administrations locales a approuvé les propositions de l'administration en vue de la mensualisation et de l'accélération de la perception des cotisations de responsabilisation, de sorte à ce que les dépenses et les recettes d'une même année coïncident.

(En français) Cette régularisation sera très progressive. Mais on ne peut faire autrement! Le

is selfsupporting. Me dunkt dat de federale regering noch de gewestregeringen van plan zijn om daar geld in te pompen.

De lokale besturen hebben door hun beleid zelf tot de huidige toestand bijgedragen. Ze wilden minder bijdragen betalen door de ambtenaren net voor hun pensionering te benoemen en rekenden erop dat de Staat het volledige pensioen betaalt. Dat wordt nu herzien.

Gedurende enkele jaren zullen de lokale besturen de factuur van het voorgaande jaar en een deel van de maandelijkse factuur van het lopende jaar moeten betalen. De responsabiliseringsfactuur wordt niet vermeerderd, maar de inning ervan zal stelselmatig worden vervroegd in overeenstemming met de voorstellen die door het Beheerscomité zijn goedgekeurd. Het Beheerscomité zal, in samenspraak met de lokale besturen, de voorwaarden voor de inhaalbeweging bepalen.

Het voorstel voorziet niet in een verhoging van de basisbijdrage terwijl de wet dat toestaat. We willen voorkomen dat de bijdragen onbetaalbaar worden voor de gemeenten. De tijdelijke moeilijkheden zullen geen impact hebben op de uitbetaling van de pensioenen van de voormalige vastbenoemde ambtenaren van de lokale besturen. De uitbetaling van de pensioenen wordt volledig gefinancierd door de door de lokale besturen gestorte basis- en responsabiliseringsbijdragen. De incentive zal daar niets aan veranderen.

(Nederlands) Gemeenten die contractuelen te werk stellen zullen gemakkelijker een aanvullend pensioen aan deze werknemers kunnen aanbieden.

(Frans) Een tabel toont de jaarlijkse evolutie van het kostenplaatje van de pensioenen voor de administraties, en van de coëfficiënt en het bedrag van de responsabilisering voor de periode 2016-2022. In 2022 zou de responsabiliseringscoëfficiënt 75% moeten bedragen.

Men heeft een wet goedgekeurd in de hoop dat die de gemeenten ertoe zou aanzetten meer personen te benoemen, maar ze had een averechtse uitwerking. Er is dus ergens een probleem...

Voor de gemeenten is het geen financierings-, maar een thesaurieprobleem en de voorstellen van de administratie op dat stuk sorteren geen effect op de evolutie van het responsabiliseringspercentage. Alle ter uitvoering van de wet genomen maatregelen vallen onder de bevoegdheid van het Beheerscomité van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale

système est *self supporting*. Ni le fédéral ni les Régions n'ont, me semble-t-il, l'intention d'y injecter des fonds.

C'est l'application des politiques par les pouvoirs locaux eux-mêmes qui a conduit à la situation actuelle. Ils voulaient payer moins de cotisations, en ne nommant les agents que peu avant leur pension et en comptant sur la pension complète à charge de l'État. Ceci sera revu.

Pendant quelques années, les pouvoirs locaux devront payer la facture de l'année précédente et une partie de la facture mensuelle de l'année en cours. Il n'y a pas de majoration de la facture de responsabilisation mais une perception qui sera progressivement anticipée selon les propositions approuvées par le Comité de gestion. Ce dernier déterminera, avec les pouvoirs locaux, les modalités du rattrapage.

La proposition ne prévoit pas d'augmentation de la cotisation de base, alors que la loi le permettrait: on veut éviter que les cotisations ne deviennent impayables par les communes. Les difficultés temporaires n'auront pas d'impact sur le paiement des pensions des anciens agents statutaires des pouvoirs locaux. Le paiement des pensions est entièrement financé par les cotisations de base et de responsabilisation versées par les autorités locales. L'incitant n'y changera rien.

(En néerlandais) Les communes qui emploient des contractuels pourront plus facilement leur proposer une pension complémentaire.

(En français) Un tableau reprend l'évolution pour 2016-2022 de la facture de pensions des administrations, du coefficient de responsabilisation et du montant de responsabilisation par année. En 2022, le coefficient de responsabilisation devrait être de 75 %.

On a voté une loi en espérant qu'elle inciterait les communes à nommer davantage mais elle a eu l'effet contraire. Il y a un problème quelque part...

Il ne s'agit pas pour les communes d'un problème de financement mais de trésorerie et les propositions de l'administration à ce sujet sont sans effet sur l'évolution du taux de responsabilisation. Toutes les mesures prises en exécution de la loi sont du ressort du Comité de gestion des pensions locales: c'est là que la concertation a eu lieu pour ce dossier.

en lokale besturen: in dat comité vindt het overleg over dit dossier plaats.

04.04 Frédéric Daerden (PS): Het is geruststellend dat het probleem slechts tijdelijk is, dat er geen gevaar dreigt dat de pensioenen niet uitbetaald zouden kunnen worden en dat de bijdragen niet stijgen.

De som van 800 miljoen euro in 2022 en een coëfficiënt van 75% zijn daarentegen niet geruststellend. De federale overheid weigert bij te dragen, we blijven met een gesloten enveloppe werken en de impact op de gemeenten zal zwaar zijn.

Het wetsontwerp zou moeten worden aangevuld met simulaties die rekening houden met de gemengde pensioenen.

De lokale, regionale en federale besturen zouden meer in het algemeen moeten nadenken over het statuut van de lokale of provinciale ambtenaar: hoe aantrekkelijk is een benoeming immers nog na de veeleer neerwaartse harmonisatie van de pensioenen? Benoemingen houden het model nochtans in evenwicht.

04.05 Stefaan Vercamer (CD&V): De minister heeft de algemene principes van zijn oplossing meegedeeld, maar voor hun begrotingen hebben de gemeenten concrete cijfers nodig. Wanneer zullen ze die hebben? Overigens zal een gewijzigde inning wellicht ook een wetswijziging vergen. Gemeenten zullen in ieder geval hogere en meer bijdragen moeten betalen, wat voor veel gemeenten onbetaalbaar zal zijn.

Het klopt dat de factuur lager is als er meer statutairen benoemd zijn. Hoe rijmt de minister dit echter met de regel die minister De Block heeft ingevoerd bij openbare ziekenhuizen om het aantal statutairen te laten dalen?

Het enige geruststellende in het antwoord is dat alle pensioenen zullen worden uitbetaald. Voor de rest ben ik zeer ongerust.

Het incident is gesloten.

05 Vraag van mevrouw Véronique Caprasse aan de minister van Pensioenen over "de geplande hervorming van de pensioenberekening" (nr. 17775)

04.04 Frédéric Daerden (PS): Il est rassurant que la difficulté ne soit que temporaire, que les pensions ne risquent pas de ne pas être payées et que les cotisations n'augmentent pas.

Par contre, des sommes de 800 millions d'euros en 2022 et un coefficient de 75 % ne sont pas rassurants. Le fédéral refuse de contribuer, on reste dans une enveloppe fermée et l'impact sur les communes sera lourd.

Avec le projet de texte, il faudrait des simulations tenant compte des pensions mixtes.

Plus généralement, les niveaux local, régional et fédéral devraient mener une réflexion sur le statut du fonctionnaire local ou provincial: avec l'harmonisation des pensions, qui a tendance à se faire vers le bas, quel est encore l'attrait de la nomination, qui contribue pourtant à l'équilibre du modèle?

04.05 Stefaan Vercamer (CD&V): Le ministre a fait part aux communes des principes généraux de sa solution, mais aux fins de la confection de leur budget, les communes ont besoin de chiffres précis. Quand ceux-ci leur seront-ils transmis? Un changement des modalités de perception nécessitera sans doute une modification de la loi. En tout cas, les cotisations des communes vont augmenter et elles seront davantage mises à contribution, ce que bon nombre d'entre elles ne pourront financer.

Certes, la facture sera réduite si le nombre d'agents statutaires nommés augmente, mais comment le ministre concilie-t-il cette mesure avec la règle instaurée par sa collègue Mme De Block qui souhaite faire baisser le nombre d'agents statutaires dans les hôpitaux publics?

Le seul élément rassurant de la réponse réside dans la certitude que toutes les pensions seront payées. Pour le reste, je suis très inquiet.

L'incident est clos.

05 Question de Mme Véronique Caprasse au ministre des Pensions sur "le projet de réforme du calcul des pensions" (n° 17775)

05.01 Véronique Caprasse (DéFI): Het is lovenswaardig dat men rekening houdt met de jaren waarin er gewerkt werd na de 45 jaren die nodig zijn om het recht op het wettelijk pensioen te openen. Twee andere aspecten van uw geplande hervorming benadelen echter de werknemers die tijdens hun loopbaan pech hebben. In geval van een periode van inactiviteit zou het pensioen van wie heel jong beginnen te werken is niet langer op de 45 bestbetaalde maar op de eerste 45 jaren gebaseerd worden. Als men de lange loopbanen op basis van de loopbaanbreuk 47/45 in aanmerking neemt zou dat 6,7 miljoen euro kosten. Als men echter de eerste 45 jaren als referentie neemt zou dat 119,7 miljoen euro opleveren. Wie een periode inactief geweest is zou maandelijks 88,61 euro minder pensioen ontvangen. 35% van de mannen en 7% van de vrouwen zouden in dat geval verkeren.

Voor de gelijkgestelde periodes zou het referentiebedrag een lager forfait zijn dan thans het geval is, met name het laatste loon vóór de stopzetting. Zo zou het bedrag dat men jaarlijks kan besparen in 2024 203,5 miljoen euro bereiken.

Bevestigt u die cijfers? Hoe zit het met het sociaal overleg? Wat is het vooropgestelde tijdspad voor de hervorming?

05.02 Minister Daniel Bacquelaine (Frans): Ik maak werk van twee hervormingen om het verband tussen de beroepsloopbaan en het pensioenbedrag te versterken: enerzijds zullen sommige gelijkgestelde periodes van werkloosheid en individueel brugpensioen in de pensioenberekening worden opgenomen, anderzijds zal de beperking tot de eenheid van loopbaan voor de effectieve werkdagen worden afgeschaft. Over de tweede hervorming doen er heel wat valse geruchten de ronde. De werkdagen na een loopbaan van 45 jaar zullen pensioenrechten genereren. Die hervorming komt wie langer werkt ten goede en benadeelt de anderen niet.

De hervorming van de gelijkgestelde periodes wijzigt de berekening van de pensioenrechten die in de tweede werkloosheidsperiode en die tijdens het individueel brugpensioen worden opgebouwd, doordat er uitgegaan wordt van het werkelijke minimumrecht, d.i. bijna 2.000 euro bruto per maand. Zeggen dat de laagste lonen getroffen zullen worden is dus onjuist.

U maakte gewag van een pensioendaling met 26,30 euro. In dat geval zou het brutomaandsalaris vóór de werkloosheidsperiode 4.000 euro per maand moeten bedragen, wat beduidend meer is

05.01 Véronique Caprasse (DéFI): Il est louable de tenir compte des années travaillées au-delà des 45 nécessaires pour ouvrir le droit à la pension légale mais deux autres aspects de votre projet de réforme pénalisent les travailleurs qui connaissent des accidents de parcours dans leur carrière. En cas de période d'inactivité, la pension des personnes ayant commencé à travailler très tôt ne serait plus basée sur les 45 années les plus rémunératrices mais sur les 45 premières. La prise en compte des carrières longues en 47/45èmes coûterait 6,7 millions d'euros mais la référence aux 45 premières années rapporterait 119,7 millions. Ceux qui ont connu une période d'inactivité auraient 88,61 euros de pension en moins par mois: 35 % des hommes et 7 % des femmes.

Pour les périodes assimilées, le montant de référence serait un forfait moins élevé que la référence actuelle: le dernier salaire perçu avant l'arrêt. L'économie annuelle générée ainsi atteindrait 203,5 millions d'euros en 2024.

Confirmez-vous ces chiffres? Qu'en est-il de la concertation sociale? Quel est le calendrier de la réforme?

05.02 Daniel Bacquelaine, ministre (en français): Je travaille à deux réformes pour renforcer le lien entre la carrière professionnelle et le montant de la pension, d'une part la prise en compte dans le calcul de la pension de certaines périodes assimilées de chômage et de prépension individuelle et, d'autre part, la suppression de la limitation à l'unité de carrière pour les jours de travail effectifs. Beaucoup de fausses rumeurs circulent sur cette dernière réforme. Les jours travaillés au-delà de 45 ans de carrière généreront des droits de pension, bénéficiant à ceux qui travaillent plus longtemps sans léser les autres.

La réforme des périodes assimilées modifiera le calcul des droits de pension constitués en deuxième période de chômage et de prépension individuelle en se basant sur le droit minimum réel, c'est-à-dire près de 2 000 euros bruts mensuels. Il est donc faux de dire que les salaires les plus bas seront touchés.

Vous parliez d'une diminution de pension de 26,30 euros. Dans cet exemple, il faudrait que le salaire mensuel brut perçu avant la période de chômage soit de 4 000 euros par mois, beaucoup

dan het gemiddelde loon of het mediane loon! Is dat wat u verstaat onder het verdedigen van de solidariteit?

De budgettaire impact van de wijziging van de berekeningswijze voor de gelijkstelling voor de tweede werkloosheidsperiode en voor de wettelijke brugpensioenen werd geraamd op 5 miljoen euro voor 2018, 19 miljoen voor 2019, 40 miljoen voor 2020 en 197 miljoen in 2024.

De plannen om de beperking tot de eenheid van loopbaan af te schaffen werden naar aanleiding van het sociaal overleg gewijzigd. De FOD Pensioenen becijfert de kosten van die wijzigingen.

De inwerkingtreding van de twee hervormingen is gepland voor 1 januari 2018, maar zou als gevolg van die wijzigingen kunnen worden uitgesteld tot 1 januari 2019.

De regering zal zich binnenkort over de haar voorgelegde ontwerpen uitspreken.

05.03 Véronique Caprasse (DéFI): Als u de in de pers gepubliceerde berichten betwist, dan moet u reageren.

05.04 Minister Daniel Bacquelaine (Frans): Ik heb gereageerd, maar ik heb geen controle over de pers.

Het incident is gesloten.

06 Vraag van mevrouw Sonja Becq aan de minister van Pensioenen over "het ziektepensioen" (nr. 17941)

06.01 Sonja Becq (CD&V): Een van de pensioenwerven in het regeerakkoord is de hervorming van het ziektepensioen voor ambtenaren. Dat systeem kampt met een aantal problemen. Wie bijvoorbeeld na 30 jaar in de privésector overstapt naar het onderwijs – wat toch algemeen wordt toegejuicht – en na enkele jaren permanent ziek wordt, valt terug op een klein pensioen, berekend op de enkele jaren anciënniteit bij de overheid. Dit soort anomalieën moet worden aangepakt. Daarnaast willen wij dat er ook een goede regeling komt voor mensen die langer ziek zijn dan het ziektekrediet dat zij hebben opgebouwd.

Wat is de stand van zaken in de pensioenhervorming? In welke mate wordt er overlegd met de regio's? Wat mogen we nog

plus que le salaire moyen ou médian! Est-ce ça défendre la solidarité?

L'impact budgétaire de la modification du calcul de l'assimilation pour la deuxième période de chômage et pour les prépensions conventionnelles a été estimé à 5 millions d'euros pour 2018, 19 millions pour 2019, 40 millions pour 2020 et 197 millions en 2024.

Le projet de suppression de la limitation de l'unité de carrière a été modifié à la suite de la concertation sociale. Le SPF Pensions calcule les coûts de ces adaptations.

L'entrée en vigueur des deux projets est prévue le 1er janvier 2018 mais pourrait être reportée au 1er janvier 2019 à cause des adaptations.

Le gouvernement se prononcera prochainement quand les projets lui seront soumis.

05.03 Véronique Caprasse (DéFI): Si vous contestez ce qui est paru dans la presse, vous devriez réagir.

05.04 Daniel Bacquelaine, ministre (en français): J'ai réagi mais je ne maîtrise pas la presse!

L'incident est clos.

06 Question de Mme Sonja Becq au ministre des Pensions sur "la pension de maladie" (n° 17941)

06.01 Sonja Becq (CD&V): La réforme de la pension de maladie des fonctionnaires est l'un des chantiers annoncés dans l'accord de gouvernement dans le secteur des pensions. Ce régime enregistre différents problèmes. Le travailleur qui par exemple, entame une carrière dans l'enseignement, après trente années d'activité dans le secteur privé – un passage généralement applaudi – et qui après quelques années, est en incapacité de travail permanente, doit se contenter d'une petite pension, calculée sur la base des quelques années d'ancienneté acquises dans le secteur public. Il est impératif d'éliminer ces anomalies. Nous souhaitons en outre qu'un régime décent soit mis au point pour les personnes dont l'absence pour maladie dépasse leur crédit de congé de maladie.

Quel est l'état d'avancement de la réforme des pensions? Une concertation avec les Régions est-elle organisée? Que pouvons-nous encore espérer

verwachten tijdens deze regeerperiode? Wordt de regeling van het ziektepensioen aangepast?

06.02 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Nederlands*): Ik beoog inderdaad een hervorming van het pensioensysteem wegens lichamelijke ongeschiktheid. Een oppensioenstelling is definitief waardoor er geen mogelijkheid tot enige professionele reïntegratie is. Wie er nog maar een korte loopbaan bij de overheid heeft opzitten, krijgt bovendien een erg laag pensioenbedrag. Als iemand eerst lang in de privésector heeft gewerkt, dan moet hij tot zijn werkelijke pensioenleeftijd wachten voor hij ook daarvan een pensioen kan krijgen.

De regering wil dit systeem vervangen door een systeem van hetzelfde type als dat voor werknemers en contractuele ambtenaren. Wij willen de re-integratie vergemakkelijken en de ambtenaren toelaten tijdens de periode van ongeschiktheid bijkomende pensioenrechten op te bouwen.

Het overlegproces met de andere overheden is enkele maanden geleden opgestart. Samen met de ministers van Sociale Zaken en Ambtenarenzaken heb ik de krachtlijnen van ons ontwerp reeds voorgesteld. Tot dusver heeft alleen de Vlaamse overheid laten weten dat zij wil deelnemen aan het onderhandelingsproces. Om ook van de andere deelstaten een reactie te krijgen, wordt het dossier op 31 mei opnieuw voorgelegd aan het Overlegcomité. Wij zullen vragen een technische werkgroep op te richten met het oog op de invoering van het nieuwe stelsel. Omdat de onderhandelingen nog niet zijn gestart, kan ik geen datum van inwerkingtreding geven.

06.03 **Sonja Becq** (CD&V): Ik heb helaas niet veel nieuws gehoord. Dit lijkt een moeizaam proces. Ik vrees dat er in deze regeerperiode niet veel meer van zal komen. Misschien kunnen de sociale partners helpen om de andere regeringen over de streep te trekken? Er moet echt een oplossing komen voor mensen met een korte overheidsloopbaan die moeten terugvallen op een schamel pensioentje omdat ze ziek zijn.

Het incident is gesloten.

07 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Ahmed Laaouej aan de minister van Pensioenen over "de pensioenval" (nr. 18282)
- de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Pensioenen over "de pensioenval"

sous l'actuelle législature? Le règlement de la pension de maladie sera-t-il adapté?

06.02 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en néerlandais*): J'entends effectivement réformer le régime de la pension pour inaptitude physique. La mise à la retraite étant définitive, il n'existe aucune possibilité de réintégration professionnelle. De plus, le montant de la pension est très faible pour les fonctionnaires ayant une courte carrière. Une personne ayant d'abord travaillé longtemps dans le secteur privé devra attendre l'âge effectif de la retraite avant de pouvoir prétendre aussi à une pension de fonctionnaire.

Le gouvernement veut remplacer ce régime par un régime du même type que celui des travailleurs salariés et des fonctionnaires contractuels. Nous voulons faciliter la réintégration des intéressés et permettre aux fonctionnaires de se constituer des droits à la pension supplémentaires pendant la période d'inaptitude physique.

La procédure de concertation avec les autres entités a débuté voici quelques mois. De concert avec les ministres des Affaires sociales et de la Fonction publique, j'ai déjà présenté les idées-forces de notre projet. À ce jour, seul l'exécutif flamand a fait part de son souhait de participer aux négociations. Afin d'obtenir la réaction des autres entités fédérées, le dossier sera une nouvelle fois soumis au Comité de concertation le 31 mai prochain. Nous demanderons la création d'un groupe de travail technique, en vue de l'instauration du nouveau régime. Les négociations n'ayant pas encore commencé, il m'est impossible de vous fournir une date d'entrée en vigueur.

06.03 **Sonja Becq** (CD&V): Je n'ai malheureusement pas entendu énormément d'éléments nouveaux. Le processus semble laborieux. Je crains que la réforme n'aboutisse pas sous la présente législature. Les partenaires sociaux pourraient peut-être donner un coup de pouce aux autres exécutifs afin de les aider à franchir le pas. Il faut en tout cas trouver une solution pour les personnes dont la carrière dans le secteur public est courte et qui, pour des raisons de maladie, doivent se contenter d'une pension chiche.

L'incident est clos.

07 **Questions jointes de**

- M. Ahmed Laaouej au ministre des Pensions sur "le piège à la pension" (n° 18282)
- M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Pensions sur "le piège fiscal à la pension"

(nr. 18844)

07.01 Ahmed Laaouej (PS): Volgens de nieuwe belastinggids van het Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten is de belastingvermindering voor de pensioenen het ingewikkeldste belastingstelsel van de personenbelasting. De basisbelastingvermindering van 2.024 euro wordt beperkt wanneer het gezinsinkomen is samengesteld uit vervangingsinkomens en andere beroepsinkomens en ook wanneer het algemeen belastbaar inkomen een bepaald bedrag overschrijdt. Daarbovenop komt een bijkomende vermindering wanneer het pensioen lager is dan 15.518 euro. Indien het pensioen bijvoorbeeld stijgt door de toepassing van de welvaartsenveloppe, dan wordt dit bijkomend pensioen volledig of gedeeltelijk gecompenseerd door de bijkomende belasting.

De werkgroep die u samen met de minister van Financiën hebt opgericht, zou een oplossing gevonden hebben. Wat is die oplossing? Zal de wijziging van de aanslag met terugwerkende kracht worden toegepast?

07.02 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Met een brutopensioenbedrag tussen 15.570 euro en 16.700 euro op jaarbasis kan een verhoging van het brutopensioen leiden tot een lager nettopensioen. De minister van Financiën zou daarvoor nu een oplossing voorstellen, die echter pas in werking zou treden vanaf aanslagjaar 2018.

Klopt het dat er een oplossing is? Wat houdt die precies in? Zal een verhoging van het brutopensioen ook leiden tot een verhoging van het nettopensioen, of wordt alleen een verlaging van dat nettopensioen vermeden?

07.03 Minister Daniel Bacquelaine (*Frans*): Op 18 mei keurde de ministerraad de door mijn kabinet en dat van Financiën gevonden oplossing voor de zogenaamde 'fiscale pensioenva' in eerste lezing goed. Een verhoging van het brutopensioen zal niet langer kunnen leiden tot een vermindering van het nettopensioen. Die oplossing zal vanaf het aanslagjaar 2018 kunnen worden toegepast.

(*Nederlands*) De oplossing bestaat erin de bijkomende belastingaftrek te bepalen door het positieve verschil te berekenen tussen het bedrag van de belastingen dat overblijft na de toepassing van de gewone vermindering en 90% van het verschil tussen de netto-inkomsten en het referentie-inkomen. Daarvoor werd artikel 154 van

(n° 18844)

07.01 Ahmed Laaouej (PS): Selon le nouveau guide des impôts de l'Institut professionnel des comptables, la réduction d'impôt sur les pensions est le régime fiscal le plus compliqué de l'IPP. La réduction d'impôt de base de 2 024 euros est limitée quand le revenu du ménage est composé à la fois de revenus de remplacement et d'autres revenus professionnels et aussi quand le revenu imposable globalement dépasse un certain montant. À cela s'ajoute une réduction complémentaire lorsque la pension ne dépasse pas 15 518 euros. Si la pension augmente, par exemple par l'application de l'enveloppe bien-être, le surcroît d'impôt compense parfaitement ou partiellement le surcroît de pension.

Le groupe de travail que vous avez mis en place avec le ministre des Finances serait arrivé à une solution. Quelle est-elle? La rectification aura-t-elle un effet rétroactif?

07.02 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Dans le cas où le montant brut de la pension se situe entre 15 570 et 16 700 euros sur une base annuelle, une augmentation de la pension brute peut entraîner une diminution de la pension nette. Le ministre des Finances va, semble-t-il, proposer une solution à ce problème, qui n'entrera toutefois en vigueur qu'à partir de l'exercice d'imposition 2018.

Confirmez-vous qu'une solution est en vue? En quoi consiste-t-elle exactement? Une augmentation de la pension brute mènera-t-elle aussi à une augmentation de la pension nette ou évitera-t-on seulement une diminution de cette pension nette?

07.03 Daniel Bacquelaine, ministre (*en français*): Le Conseil des ministres du 18 mai a approuvé en 1ère lecture la solution trouvée par mon cabinet et celui des Finances concernant le "piège fiscal de la pension". Une augmentation de pension brute ne pourra plus se traduire par une diminution de la pension nette. La solution sera applicable à l'exercice 2018.

(*En néerlandais*) La déduction fiscale additionnelle devra être établie en calculant la différence entre le montant de l'impôt restant dû après application de la réduction habituelle et 90 % de la différence entre les revenus nets et les revenus de référence. L'article 154 du CIR 1992 a été adapté à cet effet. Ces dispositions concernent l'exercice d'imposition

het WIB 1992 aangepast. Dit heeft betrekking op het aanslagjaar 2017.

(Frans) De in de wet voorgestelde oplossing is een tijdelijke oplossing volgens mij. Mijn kabinet en dat van Financiën werken eraan verder. Een vereenvoudiging is wenselijk. De fiscaliteit inzake de pensioenen en de vervangingsinkomens moet nog worden hervormd in het kader van de begroting 2018. Elke verhoging van het brutopensioen moet leiden tot een verhoging van het nettopensioen. Er moet worden vermeden dat gepensioneerden die een beroepsactiviteit blijven uitoefenen, fiscaal worden benadeeld.

Mijn administratie kan voor februari 2018 een simulatietool op mypension.be uitwerken inzake de verhoging van het pensioen die de regularisatie van de studiejaren zou opleveren. Daarmee zal men kunnen nagaan met welk bedrag het nettopensioen zou stijgen.

07.04 Ahmed Laaouej (PS): De technische oplossing is al even complex als het stelsel waaruit ze voortvloeit. Ik zal de tekst inzake die oplossing lezen en aan concrete casussen aftoetsen. We zullen het er in de commissie voor de Financiën opnieuw over hebben.

Ik neem nota van uw voornemen om de pensioenfiscaliteit te hervormen.

Het systeem is complex, maar logisch. Ik ging ervan uit dat uw voornemen om gepensioneerden ertoe aan te moedigen een beroepsactiviteit te blijven uitoefenen in de voorstellen naar voren zou komen. Gepensioneerden kunnen echter ook andere inkomsten hebben – uit vermogen, bijvoorbeeld. De draagkracht moet de leidraad zijn bij de vaststelling van het stelsel van de belastingverminderingen.

Het incident is gesloten.

Voorzitter: de heer Jan Spooren.

08 Vraag van de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het vakbondsvoorstel betreffende de erkenning als zwaar beroep" (nr. 18302)

08.01 Frédéric Daerden (PS): Het voorstel betreffende de erkenning als zwaar beroep dat de vertegenwoordigers van de werknemers bij het NPC ingediend hebben zorgt voor een transversale benadering van de categorieën en criteria voor het bepalen van de taken die de gezondheid aantasten, wat volgens mij aan het bestek van de regering beantwoordt.

(En français) La solution proposée dans la loi est provisoire, selon moi. Mon cabinet et celui des Finances poursuivent le travail. Une simplification est souhaitable. Il faut encore réformer la fiscalité des pensions et revenus de remplacement dans le cadre du budget 2018. Toute augmentation de la pension brute doit se traduire par une augmentation de la pension nette et il faut éviter de pénaliser fiscalement le pensionné poursuivant une activité professionnelle.

Mon administration peut développer dans mypension.be un outil de simulation sur l'accroissement de pension par rachat des années d'études pour février 2018. Il permettra de connaître le montant de l'accroissement en pension nette.

07.04 Ahmed Laaouej (PS): La solution technique est aussi complexe que le régime dont elle procède. Je vais la lire, la mettre à l'épreuve de cas concrets et on en reparlera en commission des Finances.

J'acte votre souhait de réformer la fiscalité des pensions.

Le système est complexe mais logique. Je m'attendais à voir traduite votre volonté d'encourager la poursuite d'une activité professionnelle par les pensionnés. Cependant, les revenus peuvent provenir d'ailleurs – de rentes, par exemple. La capacité contributive doit guider la fixation du régime des réductions d'impôts.

L'incident est clos.

Président: M. Jan Spooren.

08 Question de M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "la proposition des représentants des travailleurs sur la pénibilité du travail" (n° 18302)

08.01 Frédéric Daerden (PS): La proposition sur la pénibilité déposée par les représentants des travailleurs au CNP présente une approche transversale des catégories et des critères permettant d'identifier les tâches entraînant des effets sur la santé, ce qui me paraît respecter le cahier des charges du gouvernement.

Zou de regering het voorstel van de vertegenwoordigers van de werknemers steunen? De vertegenwoordigers van de werknemers vinden dat de enveloppe die u oormerkt voor de erkenning als zwaar beroep niet volstaat. Zal u de enveloppe aanpassen? De inzameling van informatie over zware beroepen moet geharmoniseerd worden. Hebt u hiervoor bijkomende middelen geoormerkt?

08.02 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): De werkzaamheden van het NPC zijn niet openbaar en ik kan bijgevolg niets zeggen over de door de vakbonden voorgestelde criteria.

Uithalen in de media zijn niet bevorderlijk voor de sereniteit van het debat. Ik zal hier verder geen commentaar over geven. Een aantal vermelde criteria lijken me nochtans merkwaardig. Hoe dan ook zal deze discussie bij de NPC gevoerd worden.

Er wordt veel geld uitgetrokken: 24 miljoen in 2019, 38 miljoen in 2020 voor de privésector. Dat is een bijkomende inspanning van de regering. In andere landen waar er rekening wordt gehouden met de zware beroepen worden er nieuwe belastingen en bijdragen geheven.

Hier wordt de enveloppe voor de zware beroepen door de federale Staat gefinancierd, in Frankrijk door een belasting op de ondernemingen!

De sociale partners hebben aanvaard dat de werkzaamheden over de vaststelling en de toepassing van de criteria binnen de budgettaire grenzen blijven die de regering heeft getrokken. Ik heb hen daar nogmaals aan herinnerd.

De manier waarop de gegevens over de zwaarte van de beroepen zullen worden verzameld en geregistreerd ligt nog niet vast, er is dus ook geen budget voor uitgetrokken. De pensioenadministratie zegt dat de DmfA-gegevens en de huidige prestatieregistraties gemakkelijk als basis zullen kunnen dienen. We streven naar eenvoud, want de kmo's mogen niet met bijkomende financiële lasten of administratieve rompslomp worden opgezaald.

08.03 **Frédéric Daerden** (PS): U wilt geen geheimen onthullen, maar de ironie van uw voorbeeld licht al een tipje van de sluier op en ik wacht uw voorstel bang af.

U bevestigt dat de cijfers niet naar boven zullen worden bijgesteld en dat impliceert ofwel een uiterst kleine impact wanneer veel beroepen als zwaar worden erkend, ofwel heel selectieve criteria.

La proposition des représentants des travailleurs pourrait-elle être soutenue par le gouvernement? Les représentants des travailleurs estiment que l'enveloppe que vous avez prévue pour la pénibilité n'est pas suffisante. L'ajusterez-vous? Il faut une harmonisation de la collecte d'information sur les tâches pénibles. Des moyens supplémentaires sont-ils prévus à cette fin?

08.02 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): Je ne peux vous répondre sur les critères présentés par les syndicats, puisque les travaux du CNP ne sont pas publics.

Les sorties dans les médias nuisent à la sérénité des débats; je ne ferai pas davantage de commentaires. Cependant, certains critères avancés me paraissent curieux. Quoi qu'il en soit, la discussion se poursuit au CNP.

Les enveloppes budgétaires sont importantes: 24 millions d'euros en 2019, 38 millions en 2020 pour le secteur privé. C'est un effort nouveau consenti par le gouvernement. Dans d'autres pays où on instaure la pénibilité, il y a de nouvelles taxes et cotisations à cet effet.

Ici, le financement est consenti par l'État fédéral; en France, c'est une taxe sur les entreprises qui finance la pénibilité!

Les partenaires sociaux ont accepté que les travaux sur la détermination et la mise en oeuvre des critères respectent les marges budgétaires fixées par le gouvernement. Je leur ai rappelé cette exigence.

Les modalités de la collecte et de l'enregistrement des données relatives à la pénibilité des fonctions n'ont pas encore été arrêtées: aucun budget n'est donc prévu. Selon l'administration, il sera facile de partir de la DmfA et d'enregistrements actuels de prestations. Nous viserons la simplicité car il s'agit d'éviter une surcharge administrative et financière pour les PME.

08.03 **Frédéric Daerden** (PS): Vous ne voulez pas dévoiler de secrets mais l'ironie de votre exemple donne déjà une orientation qui me fait craindre votre proposition.

Vous confirmez que les chiffres ne seront pas revus à la hausse, ce qui implique soit un impact très faible en cas de nombreuses reconnaissances de métiers pénibles, soit des critères très sélectifs.

U zegt dat de regering geschenken uitdeelt, maar eigenlijk recycleert u gewoon de preferentiële tantièmes.

Vous parlez de cadeau du gouvernement mais c'est du recyclage des tantièmes préférentiels.

08.04 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Ze zullen de zware beroepen in de overheidssector en niet in de privésector financieren.

08.04 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): Ils financeront la pénibilité dans le secteur public et non dans le privé.

08.05 **Frédéric Daerden** (PS): Er is dus geen verschuiving van de ene enveloppe naar de andere?

08.05 **Frédéric Daerden** (PS): Il n'y aura pas de glissement d'une enveloppe à l'autre?

08.06 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Neen.

08.06 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): Non.

08.07 **Frédéric Daerden** (PS): Het voordeel van de afschaffing van de preferentiële tantièmes zal dus integraal worden gebruikt voor de zware beroepen in de overheidssector?

08.07 **Frédéric Daerden** (PS): Le bénéfice de la suppression des tantièmes préférentiels sera intégralement réinjecté pour la pénibilité dans le service public?

08.08 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Het budget voor de zware beroepen wordt tegen 2060 met 14 miljard euro opgetrokken.

08.08 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): Le budget est complété de 14 milliards par rapport à la pénibilité à l'horizon 2060.

08.09 **Frédéric Daerden** (PS): Wat met de winsten op de tantièmes?

08.09 **Frédéric Daerden** (PS): Quid des gains sur les tantièmes?

08.10 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Ze zijn vergelijkbaar maar variëren van jaar tot jaar. Wie de hoogste tantièmes heeft gaat niet noodzakelijkerwijs met pensioen met een penibiliteit tijdens hetzelfde jaar. Het is een trend.

08.10 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): Ils sont du même ordre mais varient d'année en année. Ceux qui ont les tantièmes les plus élevés ne sont pas nécessairement ceux qui partiront à la pension avec une pénibilité au cours de la même année. C'est une tendance.

08.11 **Frédéric Daerden** (PS): Het is nog te vroeg om het over het budget voor de harmonisatie te hebben maar een efficiënte informatiegaring is van fundamenteel belang, met bijzondere aandacht voor het verleden opdat de nieuwe criteria voor de zware beroepen op iedereen zouden worden toegepast die ervoor in aanmerking komt.

08.11 **Frédéric Daerden** (PS): Il est prématuré de parler du budget de l'harmonisation mais une récolte efficace d'informations est fondamentale, avec une attention particulière au passé pour que les nouveaux critères de pénibilité s'appliquent à tous ceux qui y ont droit.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Frédéric Daerden** aan de minister van Pensioenen over "de discriminatie tussen zelfstandigen en loontrekkenden inzake de opbouw van pensioenrechten" (nr. 18307)
- de heer **Jan Spooren** aan de minister van Pensioenen over "de discriminatie met betrekking tot de opbouw van pensioenrechten" (nr. 18839)

09 **Questions jointes de**

- M. **Frédéric Daerden** au ministre des Pensions sur "les discriminations entre indépendants et salariés en matière de constitution des droits de pensions" (n° 18307)
- M. **Jan Spooren** au ministre des Pensions sur "la discrimination en matière de constitution des droits à la pension" (n° 18839)

09.01 **Frédéric Daerden** (PS): In het jaarverslag 2016 van de Ombudsdienst Pensioenen wordt er gewezen op discriminatie tussen zelfstandigen en

09.01 **Frédéric Daerden** (PS): Le rapport 2016 du Médiateur Pensions souligne des discriminations entre indépendants, salariés et carrières mixtes

loontrekkenden enerzijds en werknemers met een gemengde loopbaan van zelfstandige en loontrekkende anderzijds wanneer de betrokkenen na hun pensionering aan het werk willen blijven. Er worden een aantal voorbeelden gegeven.

Bevestigt u dat die discriminatie bestaat? Hebt u een oplossing?

09.02 Jan Spooren (N-VA): Ik had exact dezelfde vraag.

Volgt de minister de analyse van de ombudsman dat het hier gaat om discriminatie? Staat dat niet haaks op de nagestreefde harmonisering van de pensioenstelsels? Zal de minister concrete maatregelen nemen?

09.03 Minister Daniel Bacquelaine (Nederlands): Een gepensioneerde zelfstandige kan inderdaad pensioenrechten opbouwen als werknemer, maar een gepensioneerde werknemer kan geen pensioenrechten opbouwen als zelfstandige.

(Frans) Dat is een gevolg van het socialebijdragenstelsel dat in de wetgeving voor zelfstandigen is vastgelegd. Die laatste betalen immers een lagere bijdrage voor hun zelfstandige activiteiten.

Samen met mijn collega Borsus zal ik me buigen over de harmonisering van de stelsels op het stuk van de rechten die men na de pensionering kan opbouwen. Daarover moet er samen met de Federale Pensioendienst en het RSVZ een beslissing worden genomen, aangezien de kwestie niet wordt opgelost in het toekomstige wetsontwerp inzake het deeltijdse pensioen.

09.04 Frédéric Daerden (PS): Heeft u een tijdpad vooropgesteld voor het aanvatten en afronden van die reflectie?

09.05 Minister Daniel Bacquelaine (Frans): We zullen die binnenkort aanvatten. We zullen moeten nagaan of dat probleem niet kan worden opgelost in het kader van het pensioen met punten.

09.06 Jan Spooren (N-VA): Dit moet snel worden opgelost. De algemene beleidslijn is dat men mensen moet toelaten om ook na hun pensioen bij te verdienen. Discriminatie moet worden weggewerkt en harmonisatie tussen de stelsels is broodnodig.

Het incident is gesloten.

quand on décide de poursuivre une carrière au-delà du départ à la retraite et donne quelques exemples.

Confirmez-vous cette discrimination? Avez-vous une solution?

09.02 Jan Spooren (N-VA): J'avais exactement la même question.

Le ministre souscrit-il à l'analyse du médiateur qui y voit une discrimination? Celle-ci n'est-elle pas en contradiction avec l'harmonisation des régimes de pension qui est un des chantiers du ministre? Le ministre prendra-t-il des mesures concrètes?

09.03 Daniel Bacquelaine, ministre (en néerlandais): Un indépendant pensionné peut effectivement se constituer des droits de pension en tant que travailleur salarié, mais un travailleur salarié pensionné ne peut pas se constituer de droits de pension en tant qu'indépendant.

(En français) C'est la conséquence du régime de cotisation prévu par la législation des indépendants. Sa cotisation est moins élevée pour son activité d'indépendant.

Une réflexion va avoir lieu avec mon collègue Borsus sur l'harmonisation entre le régime des droits qu'on peut se constituer ou non une fois à la retraite, à trancher avec l'office fédéral des pensions et l'INASTI car le projet futur de pension partielle ne résout pas cela.

09.04 Frédéric Daerden (PS): Avez-vous un timing pour entamer et conclure cette réflexion?

09.05 Daniel Bacquelaine, ministre (en français): Nous l'entamerons prochainement. Il faut voir si on ne peut résoudre le problème dans le cadre de la pension à points.

09.06 Jan Spooren (N-VA): Il convient de résoudre ce problème dans les meilleurs délais. La ligne de conduite générale consiste à permettre aux intéressés de percevoir des revenus d'appoint même après leur pension. Tout cas de discrimination doit être éliminé et il est essentiel d'harmoniser les divers régimes.

L'incident est clos.

10 Vraag van de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "werknemers die ondanks een lange loopbaan nog niet met pensioen kunnen gaan" (nr. 18308)

10.01 Frédéric Daerden (PS): Meer dan 200.000 werknemers die al meer dan 40 jaar gewerkt hebben, soms in zware beroepen, zijn te jong om in aanmerking te komen voor het pensioen. Door de geleidelijke verhoging van de pensioenleeftijd zal hun situatie alleen maar verslechteren.

Welke oplossing reikt u hiervoor aan? Hoe zal u, die het werken als waarde verdedigt, ervoor zorgen dat ze een fatsoenlijk inkomen hebben tot wanneer ze de wettelijke pensioenleeftijd bereiken?

10.02 Minister Daniel Bacquelaine (*Frans*): Het is niet de bedoeling om degenen die op zeer jonge leeftijd beginnen te werken tot hun 67ste te laten doorwerken. Na een loopbaan van 42 jaar kan men op 63-jarige leeftijd met pensioen gaan, na een loopbaan van 43 jaar op 61-jarige leeftijd, na een loopbaan van 44 jaar op 60-jarige leeftijd. De inkomenskwestie is niet zozeer een bevoegdheid van de minister van Pensioenen als wel van de minister van Werk.

10.03 Frédéric Daerden (PS): De pensioenen moeten volgens mij beschouwd worden als een transversaal thema, dat betrekking heeft op de fiscaliteit, de werkgelegenheid en de armoedebestrijding.

Het incident is gesloten.

11 **Samengevoegde vragen van**
- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "de impact van de hervormingen op het pensioen van het onderwijzend personeel" (nr. 18310)
- de heer Georges Gilkinet aan de minister van Pensioenen over "het door de COCOF ingeroepen belangenconflict betreffende het pensioen van het onderwijzend personeel" (nr. 18448)

11.01 Frédéric Daerden (PS): Ik heb de pensioenmaatregelen voor de ambtenaren al aangeklaagd.

Wat zal er nog gebeuren, rekening houdend met de door de COCOF opgestarte procedure? Sommige leerkrachten worden getroffen door die maatregelen: kan u ons cijfergegevens op dit stuk meedelen?

10 Question de M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "les travailleurs ayant une carrière longue mais ne pouvant pas accéder à la pension" (n° 18308)

10.01 Frédéric Daerden (PS): Près de 200 000 travailleurs qui ont une carrière de plus de 40 ans, parfois dans des métiers pénibles, sont trop jeunes pour prendre leur pension. Le relèvement progressif de l'âge de la pension ne peut qu'empirer leur situation.

Quelle solution proposez-vous? Vous qui défendez la valeur travail, comment leur permettrez-vous d'obtenir des revenus dignes jusqu'à la pension légale?

10.02 Daniel Bacquelaine, ministre (*en français*): Il ne s'agit pas de faire travailler jusqu'à 67 ans ceux qui commencent très tôt. Après 42 ans de carrière, on peut partir en retraite à 63 ans, après 43 ans à 61 ans, après 44 ans à 60 ans. La question des revenus concerne davantage le ministre de l'Emploi que celui des Pensions.

10.03 Frédéric Daerden (PS): Pourtant, les pensions doivent être envisagées comme un thème transversal qui touche aux matières fiscales, d'emploi ou de lutte contre la précarité.

L'incident est clos.

11 **Questions jointes de**
- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "l'impact des réformes sur la pension des enseignants" (n° 18310)
- M. Georges Gilkinet au ministre des Pensions sur "le conflit d'intérêt déclenché par la COCOF concernant la réforme des pensions des enseignants" (n° 18448)

11.01 Frédéric Daerden (PS): J'ai déjà dénoncé les mesures prises à l'encontre des fonctionnaires en matière de pensions.

Compte tenu de la procédure initiée par la COCOF, comment envisagez-vous la suite des opérations? Certains enseignants seront concernés: avez-vous des renseignements chiffrés à nous fournir?

11.02 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Het wetsontwerp betreffende de harmonisering van het in aanmerking nemen van de studieperioden voor de berekening van het pensioen geldt voor alle werknemers, ongeacht hun pensioenstelsel.

Sommige loontrekkenden hadden hun studiejaren graag afgekocht vanaf 1 juni, maar het verdragingsmanoeuvre van de COCOF ontnemt hen de mogelijkheid om dat te doen voor het te laat is voor hen.

De COCOF wordt bedankt! Dat de leerkrachten bezorgd zijn komt niet door de hervorming, maar door de verkeerde informatie. We zullen dus blijven uitleggen dat de hervorming op iedereen van toepassing is, maar een minder grote impact heeft op het onderwijspersoneel dan op de rest van het overheidspersoneel. De leerkrachten genieten immers preferentiële tantièmes, waardoor ze na een loopbaan van 41 jaar en 3 maanden een volledig pensioen hebben opgebouwd. Het Federaal Planbureau bevestigt die analyse. De meeste leerkrachten zijn op 21- of 23-jarige leeftijd als leerkracht beginnen te werken en zullen hun studiejaren dus niet hoeven af te kopen. Enkel degenen die op latere leeftijd als leerkracht begonnen zijn, zullen een deel moeten regulariseren. Ze zullen hun studiejaren op uitstekende voorwaarden kunnen afkopen tijdens de overgangperiode, tegen een verlaagd tarief en een redelijk, fiscaal aftrekbaar bedrag, om ervoor te zorgen dat hun pensioen op grond van een langere loopbaan wordt berekend.

Ik kan geen cijfers over het onderwijzend personeel meedelen daar de weerslag van de regularisatie slechts op het ogenblik van de pensionering kan worden berekend, in functie van de loopbaan en de jaren die gratis blijven meetellen. De huidige leerkrachten hebben immers al een deel van hun loopbaan volbracht en behouden hun rechten.

De Franse Gemeenschap houdt zich niet aan de wet en heeft tot op heden slechts 25% van de loopbaangegevens van de leerkrachten verstrekt. Dat zal een echt probleem vormen voor de berekening van de ingangsdatum van het pensioen.

Daar u niet kan bewijzen dat de hervorming van de regularisatie van de studiejaren de leerkrachten zal benadelen beroept u zich op het feit dat ze misschien hun beroep niet als zwaar beroep zullen kunnen laten erkennen en zo het voordeel van hun preferentiële tantièmes zouden verliezen.

Dat is hoogst merkwaardig. Dit argument wordt

11.02 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): Le projet de loi relatif à l'harmonisation de la prise en compte des périodes d'études pour le calcul de la pension concerne tous les travailleurs, quel que soit leur régime de pension.

Certains salariés auraient aimé racheter leurs années d'études à partir du 1er juin mais cette manœuvre d'obstruction de la COCOF les empêche de le faire avant qu'il ne soit trop tard pour eux.

Merci la COCOF! Ce qui inquiète les enseignants, ce n'est pas la réforme mais les fausses informations. Nous continuerons donc à expliquer que la réforme concerne tout le monde mais touche moins les enseignants que d'autres. Les enseignants ont en effet des tantièmes préférentiels qui leur permettent d'avoir une pension complète après 41 ans et 3 mois. Le Bureau fédéral du Plan confirme cette analyse. La plupart des enseignants, qui ont commencé leur carrière à 21 ou 23 ans, n'auront donc pas besoin de racheter leurs années d'étude. Seuls ceux qui ont commencé tardivement leur carrière pourraient devoir régulariser une partie. Ils pourront racheter leurs années d'études dans d'excellentes conditions pendant la période transitoire, avec un pourcentage de réduction, une somme modérée fiscalement déductible, afin d'avoir une carrière plus longue.

Je ne peux communiquer de chiffres sur les enseignants, la régularisation n'étant appréciée qu'au départ à la pension, en fonction de la carrière et de la gratuité qui reste acquise. En effet, les enseignants actuels ont déjà fait une partie de leur carrière et conservent leurs droits.

À ce jour, la Fédération Wallonie-Bruxelles n'a transmis que 25 % des données de carrières des enseignants, enfreignant la loi. Ce sera un réel problème pour calculer la date de départ à la pension.

Ne pouvant démontrer que la réforme de rachat des années d'études préjudiciera les enseignants, vous invoquez le fait qu'ils pourraient ne pas pouvoir invoquer une reconnaissance de pénibilité et perdraient l'avantage de leurs tantièmes préférentiels.

C'est extraordinaire, cet argument est utilisé dans

gebruikt in de moties betreffende een belangenconflict. De Franstalige onderwijsminister is dus van oordeel dat de leerkrachten geen recht hebben op de erkenning als zwaar beroep terwijl er nog niets beslist is. Het is onverantwoord de werking van de federale overheid te blokkeren op grond van hervormingen die nog maar in het stadium van overleg in het NPC verkeren en niet in het federale parlement besproken worden omdat de teksten nog moeten worden opgesteld.

Niets wijst erop dat de tantièmes die na 2019 zullen worden toegepast minder voordelig zullen zijn voor leerkrachten. Ik respecteer het sociaal overleg en zal de uitkomst van de besprekingen bij het NPC afwachten voordat ik teksten over de erkenning van de zwaarte van bepaalde beroepen in de overheidssector uitwerk.

Het jaarlijkse rendement van de afschaffing van de bestaande tantièmes varieert van jaar tot jaar. Tegen 2060 zou er alles bij elkaar geteld 14 miljard euro worden uitgespaard. Dat bedrag zal opnieuw worden geïnvesteerd in de tenuitvoerlegging van de tantièmes voor zware beroepen in de overheidssector.

Het belangenconflict zal met inachtneming van de wet worden afgehandeld. Er zal een discussie moeten worden opgestart tussen de Kamer en het Parlement van de COCOF. Als die afspringt, zal de Kamer het geschil aanhangig maken bij de Senaat, die vervolgens een gemotiveerd advies zal uitbrengen aan het Overlegcomité.

Ook al is de impactstudie niet bij wet vereist, ze werd uitgevoerd en ik zie er het nut niet van in om dat werk over te doen. Er is geen reden om de hervorming inzake de regularisatie van de studie jaren te bevriezen door te wachten tot het dossier van de zware beroepen zijn beslag krijgt: het gaat over twee verschillende hervormingen.

11.03 Frédéric Daerden (PS): Ik heb uit uw antwoorden niet veel geleerd. Het is mijn overtuiging dat de zwaarte van het beroep moet worden erkend, maar we zullen zien waar het overleg op uitdraait en wat u daar dan mee doet. Ik begrijp dat de leerkrachten bezorgd zijn omdat de meerderheid zich ertoe genoodzaakt zal zien de studie jaren af te kopen en het uiteindelijk niets zal opleveren.

Het incident is gesloten.

12 Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Pensioenen over "het weddecomplement bij Defensie" (nr. 18314)

les motions de conflit d'intérêt. La ministre de l'enseignement francophone considère donc que les enseignants n'ont aucun droit à la pénibilité alors qu'aucune décision n'a été prise. C'est irresponsable de bloquer l'action du fédéral en invoquant des réformes qui n'en sont qu'au stade de la concertation en CNP et ne sont pas débattues au parlement fédéral puisque les textes restent à élaborer.

Rien n'indique que le régime des tantièmes qui sera d'application après 2019 sera moins avantageux pour les enseignants. Je respecte la concertation sociale et attendrai les résultats des discussions au CNP avant d'élaborer des textes sur la reconnaissance de la pénibilité dans le secteur public.

Le rendement annuel de la suppression des tantièmes actuels varie d'une année à l'autre. L'économie cumulée de 14 milliards d'euros d'ici 2060 sera réinvestie dans la mise en œuvre des tantièmes "pénibilité" dans le secteur public.

Les suites données au conflit d'intérêt seront celles prévues par la loi. La discussion devrait s'engager entre la Chambre et l'assemblée de la COCOF. En cas d'échec, la Chambre portera le litige devant le Sénat qui donnera un avis motivé au Comité de concertation.

Bien que l'étude d'impact ne soit pas requise par la loi, elle a été réalisée et je ne vois pas l'utilité de recommencer. Il n'y a pas lieu de geler la réforme sur le rachat des années d'étude en attendant l'aboutissement du dossier de la pénibilité: ces réformes sont distinctes.

11.03 Frédéric Daerden (PS): Je n'ai pas appris grand chose. Je suis convaincu de la nécessité d'une reconnaissance de la pénibilité du métier mais nous verrons ce qui sortira de la concertation et ce que vous en ferez. Je comprends l'inquiétude des enseignants de voir le rachat des années d'étude devenir pour la plupart d'entre eux à la fois inutile et obligatoire.

L'incident est clos.

12 Question de M. Wouter De Vriendt au ministre des Pensions sur "le complément de salaire à la Défense" (n° 18314)

12.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Als antwoord op een schriftelijke vraag zei de minister dat de ministerraad een KB zou aannemen om het weddecomplement van 11% voor onregelmatige prestaties van het militair personeel toe te voegen aan de lijst van weddecomplementen. Daarmee zou een onrechtvaardigheid op het vlak de pensioenberekening voor militairen worden weggewerkt.

Wat is de stand van zaken? Wanneer zal het weddecomplement meetellen voor het pensioen?

12.02 Minister Daniel Bacquelaine (*Nederlands*): Het ontwerp van KB is nog in voorbereiding bij mijn administratie. De budgettaire impact moet nog door de pensioendiensten berekend worden. Na advies van de Inspectie van Financiën en het akkoord van de minister van Begroting zal het aan de ministerraad kunnen worden voorgelegd.

Na het advies van de Raad van State en de onderhandelingen met de bonden zal het ontwerp aan de Koning ter ondertekening worden voorgelegd.

12.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Ik ben tevreden dat het nog altijd de bedoeling is van de minister om deze onrechtvaardigheid met een KB weg te werken.

Het incident is gesloten.

13 Samengevoegde vragen van

- de heer Jan Spooren aan de minister van Pensioenen over "de zware beroepen" (nr. 18467)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Pensioenen over "de pensioenregeling voor zware beroepen" (nr. 18510)

13.01 Jan Spooren (N-VA): De vakbonden hebben recent voorstellen over de zware beroepen op tafel gelegd in het Nationaal Pensioencomité, waarbij meer nadruk wordt gelegd op ondersteuning, aangepast werk en doorstroming naar een andere job. Onze fractie vindt dat positief, omdat de zware beroepen tot nu toe te eng in verband werden gebracht met vervroegde uittreding.

Is de minister, met het oog op een betaalbaar pensioenstelsel, ook voorstander van een benadering die meer is gericht op werk op maat dan op vervroegde uittreding? Kan de financiële enveloppe voor zware beroepen deels worden

12.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Le ministre a déclaré, en réponse à une question écrite, que le Conseil des ministres approuverait un arrêté royal visant à intégrer, dans la liste des suppléments de traitement, les suppléments de traitement de 11 % pour prestations irrégulières du personnel militaire. Cet ajout mettrait fin à une injustice relative au calcul de la pension des militaires.

Où en est ce dossier? Quand ce supplément de traitement sera-t-il pris en considération pour la pension?

12.02 Daniel Bacquelaine, ministre (*en néerlandais*): Mon administration prépare actuellement le projet d'arrêté royal. L'incidence budgétaire doit encore être calculée par les services des pensions. Le projet pourra être soumis au Conseil des ministres lorsque nous aurons reçu l'avis de l'Inspection des Finances et l'accord de la ministre du Budget.

Après l'avis du Conseil d'État et les négociations avec les organisations syndicales, le projet sera soumis à la signature royale.

12.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Je suis ravi que le ministre persiste dans son intention de supprimer cette injustice par le biais d'un arrêté royal.

L'incident est clos.

13 Questions jointes de

- M. Jan Spooren au ministre des Pensions sur "les métiers pénibles" (n° 18467)
- M. Wouter De Vriendt au ministre des Pensions sur "les régimes de pension pour les métiers pénibles" (n° 18510)

13.01 Jan Spooren (N-VA): Récemment, les organisations syndicales ont soumis au Comité national des pensions des propositions relatives aux métiers lourds qui insistent davantage sur les notions de soutien, de travail adapté et de passage vers un autre emploi. Notre groupe voit ces propositions d'un bon œil, eu égard au fait que jusqu'à présent, les métiers lourds ont été trop étroitement associés à un départ anticipé.

Dans la perspective de la pérennisation du financement du régime des pensions, le ministre est-il également favorable à une approche axée davantage sur le travail sur mesure, plutôt que sur un départ anticipé? Une partie de l'enveloppe

gebruikt voor zulke maatregelen? Is de minister bereid om het concept van 'zwaar beroep' om te buigen naar 'zware taken en haalbare taken'?

13.02 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): In het debat over de zware beroepen en zware functies is een eerste vraag wie daaronder zal vallen. Daarover loopt het overleg, dat overigens niet eenvoudig is.

De volgende vraag is echter welke tegemoetkoming de werknemers in een zwaar beroep of zware functie zullen krijgen. De minister heeft mij al bevestigd dat het budget voor de zware functies in 2019 in totaal 39 miljoen euro zal bedragen. Daarbij gaf hij aan dat wie twintig jaar belastend werk verricht, een jaar vroeger met pensioen zou kunnen. Maar dat kan toch onmogelijk volstaan voor bijvoorbeeld bouwvakkers of verpleegkundigen? En hoe zal de regering verantwoorden dat enkel loopbaanjaren in een zware functie na 2018 mee in rekening zullen worden gebracht? Daarvan zijn mensen die nu al jaren een zwaar beroep hebben uitgeoefend, immers het slachtoffer. Zal de regering om deze redenen haar aanpak herzien?

13.03 Minister Daniel Bacquelaine (Nederlands): Het klopt dat een oplossing voor de problematiek van de zware beroepen gepaard moet gaan met bijvoorbeeld een andere werkorganisatie. Dat is ook het standpunt van het Nationaal Pensioencomité. Dat is echter een bevoegdheid van de minister van Werk, waardoor het budget voor de erkenning van zware beroepen niet kan worden gebruikt.

Om het sociaal overleg niet te storen, zal ik mij nu niet uitspreken over mogelijke oplossingen. Ik kan dus niet antwoorden op de vragen van de heer De Vriendt over vervoegde uittreding of eventuele retroactiviteit.

Volgens het Nationaal Pensioencomité moet niet langer worden uitgegaan van een lijst van zware beroepen, maar van criteria voor zwaar werk, waarbij functies worden beoordeeld op hun penibiliteit.

Voor het vervroegde uittredingsstelsel in de publieke sector zal de minister van Ambtenarenzaken het statuut laten aanpassen.

13.04 Jan Spooren (N-VA): Tegemoetkomingen voor een zwaar beroep zijn mogelijk via een hoger

financière réservée aux métiers lourds pourrait-elle être affectée à de telles mesures? Le ministre serait-il disposé à faire évoluer le concept de "métier lourd" vers celui de "tâches lourdes et de tâches faisables"?

13.02 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Une première question dans le débat sur les métiers et fonctions pénibles est de savoir qui sera inclus dans cette définition. C'est sur ce point que porte la concertation, laquelle n'est d'ailleurs pas simple.

La question suivante est celle de l'intervention dont bénéficieront les travailleurs exerçant un métier ou une fonction pénible. Il m'a déjà été confirmé par le ministre que le budget pour les fonctions lourdes s'élèverait à un total de 39 millions d'euros en 2019. Il a indiqué en outre que toute personne qui aura exercé un travail lourd pendant vingt ans pourrait prendre sa pension un an plus tôt. Mais cela ne pourra tout de même jamais suffire pour les ouvriers du bâtiment ou les infirmiers, par exemple? Et comment le gouvernement compte-t-il justifier le fait que seules les années de carrière dans une fonction pénible postérieures à 2018 entreront en ligne de compte? Les personnes qui ont exercé un métier lourd depuis plusieurs années déjà seront en effet lésées. Le gouvernement reverra-t-il dès lors son approche?

13.03 Daniel Bacquelaine, ministre (*en néerlandais*): Il est exact que la solution au problème des métiers lourds est indissociable d'une organisation du travail différente, par exemple. C'est également le point de vue du Comité national des pensions. Cette question ressortit toutefois à la compétence du ministre de l'Emploi et, de ce fait, le budget lié à la reconnaissance des métiers pénibles ne peut y être affecté.

Je ne me prononcerai pas sur les solutions possibles, pour le moment, afin de ne pas perturber la concertation sociale. Je ne puis dès lors pas répondre aux questions de M. De Vriendt sur le départ anticipé ou sur une éventuelle rétroactivité.

Selon le Comité national des pensions, il ne fait plus prendre comme point de départ une liste de métiers lourds mais bien des critères en matière de pénibilité, les fonctions étant évaluées en fonction de leur pénibilité.

Pour ce qui est du régime de départ anticipé dans le secteur public, le ministre de la Fonction publique fera modifier le statut des fonctionnaires concernés.

13.04 Jan Spooren (N-VA): Des compensations sont prévues pour l'exercice d'un métier lourd sous

pensioen, een vervroegde uittreding, maar ook door ondersteuning van jobmobiliteit en werkbaar werk. Het is dan ook jammer dat besparingen op het ene budget niet deels kunnen worden gebruikt voor zulke ondersteuningsmaatregelen, omdat die onder de bevoegdheid van een andere minister vallen. Op het terrein zal men daar geen oren naar hebben. Wij zullen bij de minister van Werk dan ook pleiten voor zo een budget.

Ik ben blij dat men zich meer wil richten op functies en taken die werkbaar moeten zijn, in plaats van gewoon een volledig beroep als zwaar of niet-zwaar te kwalificeren. Zo kunnen wij de schaarse middelen ook efficiënter benutten.

13.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Ik ben blij dat de minister nu het sociaal overleg zal afwachten, want eerdere scenario's van de regering waren zorgwekkend. Daarom wilden wij veeleer werken met loopbaan jaren in plaats van pensioenleeftijden om zo bepaalde anomalieën te vermijden. De zware loopbaan jaren pas meerekenen vanaf 2018 was een klap in het gelaat van diegenen die nu al pakweg twintig jaar werken in een zwaar beroep, maar pas over tien tot vijftien jaar met pensioen kunnen, waardoor die eerste twintig jaar niet zouden meetellen.

In de debatten over de verhoging van de pensioenleeftijd heeft Ecolo-Groen altijd betoogd dat een regeling nodig was voor de zware beroepen vooraleer men de pensioenleeftijd zou optrekken. Hopelijk brengt het sociaal overleg hierover soelaas.

Het incident is gesloten.

14 Vraag van de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het akkoord van de sociale partners over de minimumpensioenen" (nr. 18836)

14.01 Frédéric Daerden (PS): De sociale partners hebben in het interprofessioneel akkoord (IPA) 2017-2018 een voorstel voor de verdeling van de welvaartsenveloppe geformuleerd en ze hebben voorgesteld om de minimumpensioenen bij volledige loopbaan en bij onvolledige loopbaan met respectievelijk 1% en 1,7% te verhogen om opnieuw een enkel basisbedrag in te voeren.

la forme d'une pension supérieure, d'un départ anticipé, mais aussi d'un soutien à la mobilité d'emploi et à un travail faisable. Il est par conséquent regrettable que les économies réalisées sur un budget ne puissent pas être partiellement affectées à de telles mesures de soutien, simplement parce qu'elles relèvent des attributions d'un autre ministre. Ces arguments risquent de ne pas être compris par les travailleurs. Nous plaiderons dès lors en faveur d'un tel budget auprès du ministre de l'Emploi.

Je suis ravi que l'on souhaite s'orienter davantage vers des fonctions et des tâches qui doivent être faisables, plutôt que vers la simple qualification, pour la totalité d'une profession, de métier lourd ou non. Les maigres moyens disponibles pourront ainsi être utilisés plus efficacement.

13.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Je me félicite d'apprendre que le ministre attend les résultats de la concertation sociale, car les scénarios présentés précédemment par le gouvernement étaient inquiétants. Nous désirons, pour cette raison, nous fonder davantage sur les années de carrière que sur l'âge de la pension en vue d'éviter certaines anomalies. La décision de ne prendre en considération les années de carrière pénibles qu'à partir de 2018 représente un affront vis-à-vis des travailleurs qui, bien qu'étant actifs depuis, par exemple, vingt ans dans un métier pénible, ne pourront partir à la retraite que dans dix ou quinze ans et ne pourront faire valoir ces vingt premières années.

Dans les débats relatifs au relèvement de l'âge de la pension, Ecolo-Groen a toujours affirmé qu'il convenait d'abord de mettre en place un système pour les métiers pénibles. Espérons que la concertation sociale apportera une solution à cet égard.

L'incident est clos.

14 Question de M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "l'accord des partenaires sociaux sur la question des pensions minimums" (n° 18836)

14.01 Frédéric Daerden (PS): Dans l'accord interprofessionnel (AIP) 2017-2018, les partenaires sociaux ont formulé une proposition pour répartir l'enveloppe bien-être et ont proposé de relever, respectivement de 1% et 1,7%, les pensions minimales avec carrière complète et avec carrière incomplète, afin d'obtenir à nouveau un seul montant de base.

De eerste minister had zich ertoe verbonden om het interprofessioneel akkoord integraal toe te passen, maar de onlangs in de ministerraad goedgekeurde tekst handhaaft het verschil tussen de minimumpensioenen bij volledige loopbaan en bij onvolledige loopbaan. Het beheerscomité van de Rijksdienst voor pensioenen zou een negatief advies hebben uitgebracht en de Groep van Tien zou u per brief gevraagd hebben om de bepalingen van het IPA in acht te nemen.

Bevestigt u dat het beheerscomité een negatief advies heeft uitgebracht en dat de Groep van Tien een brief gestuurd heeft? Zal u het unanieme verzoek van de sociale partners om de tekst te wijzigen, inwilligen? Zo niet, waarom niet?

14.02 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): De leden van het beheerscomité van de Federale Pensioendienst zijn, net als de leden van de Groep van Tien, van mening dat het interprofessioneel akkoord niet volledig wordt uitgevoerd in de ontwerp teksten, omdat het onderscheid tussen een volledige en een onvolledige loopbaan voor het minimumpensioen niet wordt afgeschaft. Ik ben het daar niet mee eens. In het akkoord staat dat de minimumpensioenen vanaf 1 september 2017 zullen worden verhoogd met 1,7% in het geval van een onvolledige loopbaan en met 1% in het geval van een volledige loopbaan. De sociale partners willen de minimumpensioenen voor de onvolledige loopbanen bevoordelen. Ik zou de gepensioneerden die ondanks een volledige loopbaan slechts recht hebben op een minimumpensioen, willen belonen.

Dat er één basisbedrag voor de berekening van het minimumpensioen moet worden gehanteerd, kan niet worden afgeleid uit het interprofessioneel akkoord en evenmin uit het advies van de Nationale Arbeidsraad en van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, waarin er enkel wordt geconstateerd dat die verschillende verhogingen van de minimumpensioenen vanaf 1 september 2017 feitelijk zullen leiden tot een identiek basisbedrag voor de berekening van de pensioenen voor de volledige en de onvolledige loopbanen. Als het advies van de sociale partners ertoe strekt het onderscheid tussen een volledige en een onvolledige loopbaan voor het minimumpensioen af te schaffen, gaan ze daarmee hun rol te buiten, want overeenkomstig de wet betreffende het generatiepact moeten ze een advies uitbrengen over de verdeling van de financiële enveloppe voor een algemene welvaartsaanpassing van alle of sommige uitkeringen van de sociale zekerheid.

In het advies zou men ook terugkomen op de wet van 6 juli 2016 tot toekenning van een premie aan

Le premier ministre s'était engagé à appliquer l'accord interprofessionnel dans son intégralité mais le texte approuvé récemment par le Conseil des ministres conserve la distinction entre les pensions minimales pour une carrière complète et pour une carrière incomplète. Le comité de gestion de l'Office national des Pensions aurait donné un avis négatif et le Groupe des 10 vous aurait écrit pour demander de respecter les termes de l'AIP.

Confirmez-vous l'avis négatif du comité de gestion et l'envoi du courrier par le Groupe des 10? Répondrez-vous à la demande unanime des partenaires sociaux de modifier votre texte? Sinon, pourquoi?

14.02 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): Comme le Groupe des 10, les membres du comité de gestion du Service fédéral des Pensions estiment que les textes n'exécutent pas l'accord interprofessionnel car ils ne suppriment pas la distinction entre carrière complète et incomplète pour la pension minimale. Je ne partage pas cet avis. L'accord prévoit qu'à partir du 1er septembre 2017, les pensions minimales sont augmentées de 1,7 % en cas de carrière incomplète et de 1 % en cas de carrière complète. Les partenaires sociaux souhaitent avantager les pensions minimales pour les carrières incomplètes. J'aurais préféré récompenser les pensionnés qui, malgré une carrière complète, n'ont droit qu'à une pension minimum.

Un montant unique de base pour le calcul de la pension minimale ne se déduit ni de l'accord interprofessionnel ni de l'avis du Conseil National du Travail et du Conseil Central de l'Économie qui se borne à constater que ces augmentations différenciées des pensions minimales mèneront de fait à partir du 1er septembre à un montant de base identique pour le calcul des pensions des carrières complètes et incomplètes. Si l'avis des partenaires sociaux vise la suppression d'une distinction pour la pension minimale entre carrières complètes et incomplètes, il dépasse son rôle prescrit dans la loi sur le Pacte de solidarité entre les générations, à savoir se prononcer sur l'affectation de l'enveloppe financière pour une adaptation à l'évolution générale du bien-être de toutes ou certaines prestations de sécurité sociale.

L'avis reviendrait aussi sur la loi du 6 juillet 2016 accordant une prime à certains bénéficiaires d'une

sommige begunstigen van een minimumpensioen en tot verhoging van sommige minimumpensioenen, in het werknemers- en zelfstandigenstelsel.

14.03 Frédéric Daerden (PS): Volgens u heeft wie uw zienswijze niet deelt, u niet goed begrepen. Net als wij slaan dan blijkbaar een groot aantal personen van aanzien de plank mis. Ik betreur dat u het akkoord van de sociale partners niet respecteert.

14.04 Minister Daniel Bacquelaine (Frans): Dat respecteer ik wel degelijk, van a tot z!

Het incident is gesloten.

15 Vraag van de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het pensioenbedrag na het optrekken van de minimumpensioenen" (nr. 18837)

15.01 Frédéric Daerden (PS): Zal het minimumpensioen van een alleenstaande per 1 september 2017 1.212,45 euro bedragen, zoals aangekondigd?

15.02 Minister Daniel Bacquelaine (Frans): Dat zal wel degelijk het geval zijn, met toepassing van de welvaartsenveloppe.

15.03 Frédéric Daerden (PS): De voorheffing zal dus geen factor zijn?

15.04 Minister Daniel Bacquelaine (Frans): Neen, want het minimumpensioen ligt lager dan het grensbedrag van 15.518 euro per jaar.

Het incident is gesloten.

Voorzitter: de heer Vincent Van Quickenborne.

16 Samengevoegde vragen van
 - de heer Jan Spooren aan de minister van Pensioenen over "een informatiecampaagne rond de IGO" (nr. 18840)
 - de heer Jan Spooren aan de minister van Pensioenen over "het automatisch onderzoek naar het recht op IGO voor ambtenaren" (nr. 18841)

16.01 Jan Spooren (N-VA): Omdat veel mensen de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) niet kennen, wordt er tegenwoordig automatisch onderzocht of werknemers en zelfstandigen van 65 jaar er recht op hebben. Er zijn echter ook mensen die al 65 jaar waren voor dat automatisch onderzoek en die nooit een aanvraag hebben

pension minimum et augmentant certaines pensions minimales de salariés et d'indépendants.

14.03 Frédéric Daerden (PS): Nous ne partageons pas votre approche, comme des personnes nombreuses et de qualité qui, à vous entendre, sont à côté de la plaque. Je regrette que vous ne respectiez pas l'accord entre partenaires sociaux.

14.04 Daniel Bacquelaine, ministre (en français): Je le respecte parfaitement!

L'incident est clos.

15 Question de M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "le montant résultant de la revalorisation des pensions minimum" (n° 18837)

15.01 Frédéric Daerden (PS): La pension minimum d'un isolé s'élèvera-t-elle à 1 212,45 euros au 1er septembre 2017 comme annoncé?

15.02 Daniel Bacquelaine, ministre (en français): Ce sera bien le cas, avec l'application de l'enveloppe bien-être.

15.03 Frédéric Daerden (PS): Le précompte ne jouera donc pas?

15.04 Daniel Bacquelaine, ministre (en français): Non, car la pension minimum est inférieure au seuil de 15 518 euros annuels.

L'incident est clos.

Président: M. Vincent Van Quickenborne.

16 Questions jointes de
 - M. Jan Spooren au ministre des Pensions sur "une campagne d'information sur la GRAPA" (n° 18840)
 - M. Jan Spooren au ministre des Pensions sur "l'examen automatique du droit à la GRAPA pour les fonctionnaires" (n° 18841)

16.01 Jan Spooren (N-VA): De nombreuses personnes ignorant l'existence de la garantie de revenus aux personnes âgées (GRAPA), le droit des travailleurs salariés et des indépendants âgés de 65 ans à en bénéficier fait désormais l'objet d'un examen automatique. Toutefois, certaines personnes avaient déjà 65 ans révolus quand cet

ingediend. Bovendien kan ook de financiële situatie nog veranderen na het ingaan van het pensioen, waardoor iemand wel in aanmerking kan komen.

Vindt de minister het nuttig om een informatiecampagne over de IGO op te zetten? Zal hij het automatisch onderzoek uitbreiden naar ambtenaren?

16.02 Minister **Daniel Bacquelaine** (Nederlands): Ik begrijp de bezorgdheid, maar de OCMW's, sociale diensten en vakbondsorganisaties vervullen hiervoor hun sociale rol. Zij waren ook betrokken bij de sensibiliseringscampagne over de IGO van de Federale Pensioendienst (FPD) in 2011. Een algemene informatiecampagne is dus niet zinvol.

Voor een automatische toekenning van de IGO aan mensen ouder dan 65 jaar is een permanente monitoring van de bestaansmiddelen van alle ouderen nodig en dat is onhaalbaar. Wegens de privacyregeling kan een onderzoek ook niet gebeuren voor mensen zonder een beroepsloopbaan.

Om het automatisch onderzoek uit te breiden naar ambtenaren, zal ik de FPD vragen naar de technische mogelijkheden en dit aan de ministerraad voorleggen.

16.03 **Jan Spooren** (N-VA): Ik ben blij met die concrete stappen. Uiteraard is een permanente monitoring onmogelijk, maar de overheid moet er alles aan doen om een burger zijn recht te doen opnemen. Als dat niet automatisch kan, dan moet gedacht worden aan sensibiliseren.

Het incident is gesloten.

17 **Vraag van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Pensioenen over "de berekening van de solidariteitsbijdrage bij de opname van het aanvullend pensioen als kapitaal" (nr. 18843)**

17.01 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld): De solidariteitsbijdrage bij het opnemen van het aanvullend pensioen als kapitaal wordt berekend op basis van een – tegenwoordig achterhaalde – fictieve interestvoet van 4,5%. Op mijn vraag hierover van zowat een jaar geleden antwoordde de

examen automatique a été instauré et elles n'ont jamais introduit de demande. De plus, après la prise d'effet de la pension, la situation financière d'une personne peut évoluer et la rendre éligible à cette allocation.

Le ministre considère-t-il opportun d'organiser une campagne d'information à propos de la GRAPA? Étendra-t-il l'examen automatique aux fonctionnaires?

16.02 **Daniel Bacquelaine**, ministre (en néerlandais): Je comprends votre préoccupation, mais dans ce domaine, les CPAS, les services sociaux et les organisations syndicales remplissent leur rôle social. Ces différentes instances ont du reste été associées à la campagne de sensibilisation sur la GRAPA, lancée en 2011 par le Service fédéral des Pensions (SFP). Une campagne d'information générale n'est donc pas pertinente.

L'attribution automatique de la GRAPA aux personnes de plus de 65 ans requiert un monitoring permanent des ressources de toutes les personnes âgées et cette option est irréaliste. De plus, en vertu des règles relatives à la protection de la vie privée, il est également impossible d'effectuer une enquête pour les personnes n'ayant pas exercé d'activité professionnelle.

Je demanderai au SFP d'examiner les options techniques en vue de l'extension de l'examen automatique aux fonctionnaires et je les soumettrai ensuite au Conseil des ministres.

16.03 **Jan Spooren** (N-VA): Je me réjouis de ces démarches concrètes. Une supervision permanente est, bien sûr, impossible, mais le gouvernement doit tout mettre en œuvre afin d'inciter le citoyen à faire usage de son droit. Si cela ne peut pas se faire de façon automatique, il faut penser à la sensibilisation.

L'incident est clos.

17 **Question de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Pensions sur "le calcul de la cotisation de solidarité lors de la saisie de la pension complémentaire en capital" (n° 18843)**

17.01 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld): Le calcul de la cotisation de solidarité lors de la saisie de la pension complémentaire en capital s'effectue sur la base d'un taux d'intérêt fictif – désormais dépassé – de 4,5 %. Interrogé à ce sujet il y a environ un an, le ministre m'avait répondu qu'une

minister toen dat een herziening werd voorbereid.

révision était en chantier.

Wat is het resultaat van de analyse die hij aankondigde? Wordt de berekeningswijze herzien?

Quel est le résultat de l'analyse annoncée? Le mode de calcul sera-t-il revu?

17.02 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Nederlands*): Ik vind nog altijd dat de technische interestvoet van 4,75% die wordt gevolgd bij de omzetting van het kapitaal in fictieve rente, niet meer overeenstemt met de huidige interestvoeten. De regering heeft inmiddels besloten om de solidariteitsbijdrage geleidelijk te verminderen vanaf 1 januari 2019, om uiteindelijk te komen tot een vermindering met 25%. Een eventuele aanpassing van de technische interestvoet kan ik dus enkel bespreken in samenhang met de geleidelijke vermindering tot 25% waartoe de regering heeft besloten.

17.02 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en néerlandais*): Je persiste à considérer que le taux d'intérêt technique de 4,75 % appliqué lors de la conversion du capital en rente fictive ne correspond plus à la réalité des taux d'intérêt actuels. Le gouvernement a décidé entre-temps de réduire progressivement la cotisation de solidarité à partir du 1er janvier 2019, pour finalement arriver à une diminution de 25 %. Je ne peux dès lors pas dissocier la discussion relative à une éventuelle adaptation du taux d'intérêt technique de celle concernant la réduction progressive à 25 % décidée par le gouvernement.

17.03 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld) (*Frans*): Zou men de solidariteitsbijdrage kunnen verminderen door de rentevoet te verlagen?

17.03 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld) (*en français*): La diminution de la cotisation de solidarité pourrait-elle se faire en diminuant le taux de rente?

17.04 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Een eventuele aanpassing van de rentevoet moet worden meegenomen in de discussie die moet worden gevoerd.

17.04 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en français*): L'adaptation éventuelle de ce taux doit faire partie de la discussion qui doit avoir lieu.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

18 **Vraag van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Pensioenen over "de pensioenopbouw bij zelfstandigen en bij werklozen" (nr. 18845)**

18 **Question de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Pensions sur "la constitution de la pension des travailleurs indépendants et des chômeurs" (n° 18845)**

18.01 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld) (*Frans*): De regering wil de gelijkstelling van de tweede werkloosheidsperiode wijzigen, maar dat zal niet volstaan om ervoor te zorgen dat een werkloze een lager pensioen krijgt dan een zelfstandige.

18.01 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld) (*en français*): Le gouvernement veut modifier l'assimilation de la deuxième période de chômage mais cela ne suffira pas pour que la pension d'un chômeur soit inférieure à celle d'un indépendant.

Ik heb een voorstel gedaan om het minimumrecht (1.950 euro bruto) degressief te maken tot 1.362 euro. Ik stel ook voor dat de werkloosheidsuitkeringen niet in de tijd beperkt worden, maar dat de gelijkstelling wel tot tien jaar wordt beperkt. Zo zouden gevallen als die van Virginie en Caroline vermeden kunnen worden.

J'ai fait une proposition pour que le droit minimum, qui est de 1 950 euros bruts, soit dégressif jusqu'à atteindre 1 362 euros. Je propose aussi de ne pas limiter dans le temps l'allocation de chômage mais bien de limiter à dix ans l'assimilation. Ces mesures permettraient d'éviter des cas comme ceux – bien connus – de Virginie et Caroline.

(*Nederlands*) Vindt ook de minister het niet onrechtvaardig dat een werkloze meer pensioen opbouwt dan iemand die werkt? Zal hij mijn voorstel steunen?

(*En néerlandais*) Le ministre ne pense-t-il pas aussi qu'il est inéquitable qu'un chômeur se constitue une part de pension plus élevée qu'un travailleur? Soutiendra-t-il ma proposition?

18.02 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Nederlands*): Ik bevestig hier opnieuw dat ik een sterker verband wil tussen het effectief werken en het pensioenbedrag. Ons pensioensysteem moet

18.02 **Daniel Bacquelaine**, ministre (*en néerlandais*): Je confirme encore que j'entends établir un lien plus étroit entre le travail effectif et le montant des pensions. Notre régime de pensions

werken beter belonen, uit rechtvaardigheid jegens de werknemers wiens sociale bijdragen hebben bijgedragen tot de financiering van het pensioensysteem.

(Frans) De onrechtvaardigheden moeten uit ons pensioenstelsel worden gehaald en dat is zo een onrechtvaardigheid. We maken werk van de afschaffing van de beperking tot de eenheid van loopbaan door in te zetten op effectief gewerkte dagen. De werkloosheidsperiodes of andere gelijkgestelde periodes zullen niet in aanmerking worden genomen om de pensioenrechten na een loopbaan van 45 jaar te verhogen. We zullen de gelijkstelling van de (tweede) werkloosheidsperiode en het conventionele individuele brugpensioen anders laten berekenen en ervoor zorgen dat de periodes op basis van het werkelijke minimumrecht, 1.970 euro bruto per maand, worden gelijkgesteld. Wat de vorige regering heeft beslist voor de derde periode wordt overgezet op de tweede periode.

Het echte debat gaat over harmonisering. Dankzij het pensioen met punten zal het pensioen van wie zijn hele leven heeft gewerkt niet lager kunnen uitvallen dan het pensioen van iemand die minder heeft gewerkt.

18.03 Vincent Van Quickenborne (Open Vld) *(Frans)*: De voorgestelde maatregel met betrekking tot de tweede periode zal niet volstaan. Dat probleem zal opgelost worden met het puntensysteem, maar een ambitieuze hervorming als de uwe vergt tijd. Intussen zullen er nog mensen in hetzelfde geval verkeren als Virginie en Caroline. Ik hoop dat er op korte termijn eindelijk een billijke regeling uit de bus zal komen, doordat er nog andere maatregelen aan het pakket toegevoegd worden.

Het incident is gesloten.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.28 uur.

doit davantage récompenser le travail, par équité à l'égard des travailleurs dont les cotisations sociales ont contribué au financement du système de pension.

(En français) Il faut supprimer les injustices dans notre système de pensions et ceci en est une. On travaillera sur la suppression de la limitation à l'unité de carrière en privilégiant le travail effectif. Les périodes de chômage ou autres périodes assimilées n'entreront pas en ligne de compte pour augmenter les droits de pension après 45 ans de carrière. On modifiera la prise en compte des périodes assimilées de chômage et de préretraite individuelle conventionnelle, en deuxième période pour le chômage et on fera en sorte que l'assimilation se fasse sur la base du droit réel minimum, qui est de 1 970 euros bruts par mois. Ce qui a été prévu par le gouvernement précédent pour la troisième période sera transposé à la deuxième période.

Le vrai débat est celui de l'harmonisation. Grâce à la pension à points, la pension de quelqu'un qui a travaillé toute sa vie ne pourra pas être inférieure à celle de celui qui a moins travaillé.

18.03 Vincent Van Quickenborne (Open Vld) *(en français)*: La mesure proposée avec la deuxième période ne suffira pas. Le système de points va résoudre ce problème mais une réforme ambitieuse comme la vôtre prendra du temps. Dans l'intervalle, il y aura encore des Virginie et des Caroline. J'espère qu'en y ajoutant d'autres mesures, à court terme, on arrivera enfin à quelque chose d'équitable.

L'incident est clos.

La réunion publique de commission est levée à 13 h 28.